Dumitru Bădița

Invitat la Săvârșin

Dumitru Bădița

Invitat la Săvârșin

Invitat la Săvârșin de Dumitru Bădița
prefață de Radu Vancu
seria Poezie | colecția Poem în proză

www.cdpl.ro | editura@cdpl.ro
tel.: 0741.587259; 0726.407349

editor: Cristian Cosma (un cristian)
producție: Victor Jalbă-Șoimaru

typeface Warnock Pro, designer Robert Slimbach, Adobe Systems Incorporated
typeface Sansation, designer Bernd Montag
tipărit la Mega Print, Cluj-Napoca

0 9 8 7 6 5 4 3 2 1

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Bădița, Dumitru
Invitat la Săvârșin / Dumitru Bădița; pref. de Radu Vancu. – București: Casa de pariuri literare, 2010
ISBN: 978-606-92543-8-7

I. Vancu, Radu (pref.)

821.135.1–32

Dumitru Bădița

Invitat la Săvârșin

❧ *poem în proză* ❧

prefață de Radu Vancu

casa de pariuri literare

Dumitru Bădiţa este jurnalist şi scriitor.

Volume publicate: *unghii foarte lungi şi cumsecade* (Editura Vinea, 2005); *Poeme prerafaelite* (Editura Pontica, 2008; Premiul Filialei Sibiu a USR).

A publicat poeme şi alte texte în revistele *Euphorion*, *Tomis*, *Tribuna*, *Echinox*, *Paradigma*, *ca şi cum*, *Hyperion*. A apărut cu poeme în presa literară din Canada şi Serbia.

Din 2003 este membru al siteului clubliterar.com.

Desene animate cu poeți

Ca orice exces, și cel de cumințenie e toxic. Dumitru Bădița trebuie că a simțit asta pe pielea lui – prea cuminte pentru o generație de băieți răi și fete date-n Paște, interesat numai de poezie, nu și de zgomotul și furia promoționale din jurul ei, a ajuns aproape un sabotor al propriei imagini; căci, într-o lume literară suficient de mediocră pentru a lua de poet numai pe cel care se îmbracă și se poartă ca un poet, a nu face ostentativ pe poetul echivalează realmente cu o sabotare a propriei poezii. Așa se explică de ce vocea ușor deprimată, dar paradoxal tonică, și irepresibil atașantă, din *Poemele prerafaelite* n-a prea găsit urechi s-o asculte; după cum tot așa se explică de ce e absent din aproape toate antologiile, de la cele mai de demult până la cea mai recentă.

Sigur, poate fi chiar... poetic să fii absent din toate antologiile, precum floarea absentă din toate buchetele a lui Mallarmé. Însă, dacă pentru Bădița situația aceasta chiar nu pare frustrantă, pentru noi, cititorii atașați de poezia lui de o melancolie ludică și inteligentă, este. Ba chiar cu atât mai frustrantă, cu cât poetul nu numai că nu face nici un efort să iasă-n față, cum se spune, dar chiar se complace în conul lui de umbră ca peștele într-o apă nici prea caldă, nici prea rece. Unde mai pui că, spre exasperarea noastră, are criminala nepăsare de sine de a mărturisi asta și public, într-un interviu din numărul 6/2009 al revistei *Luceafărul*: „E cea mai delectabilă situație, să știu că nu sunt monitorizat, fiindcă nu am promis nimic, nu m-am angajat în nicio direcție și pretind de la mine, ca poet, un singur lucru: să nu fiu un impostor."

Vestea proastă pentru Bădița e că acest al treilea volum al lui, *Invitat la Săvârșin*, are toate șansele să-i tragă clapa – să-l pună, adică, sub atentă monitorizare. Nu numai pentru că e cea mai bună carte a sa de până acum, dar și pentru că-i ilustrează fără rest credoul poetic enunțat în același interviu din *Luceafărul*: „Mefiența față de retorica grea, totalmente lipsită de ironie, a unor întinse câmpuri ale literelor române; asumarea în manieră soft a condiției de poet, fără investirea orfică exaltată în perimetrul acelorași câmpuri." Cele două cărți

anterioare, *unghii foarte lungi și cumsecade* (Vinea, 2005) și *Poeme prerafaelite* (Pontica, 2008), se achitau doar pe jumătate de programul acesta minimal și minimalist, observând exclusiv acea prevedere care vizează refuzul retoricii înalte și agelaste și exemplificând-o prin poeme nu numai antimetaforice, ci de-a dreptul antitropice, seducătoare așadar nu prin frumusețe, ci prin inteligența oarecum masochistă a șarjelor și exercițiilor autoironice. Acum, Bădița trece la *levelul* următor, acela privind condiția de poet, mai precis asumarea ei într-o manieră soft, fără emfază, fără stil august și revelat, fără poză orfică, fără, în fine, nimic care să-l diferențieze pe individul numit poet de ceilalți indivizi ai speciei. Odată puse aceste condiții de restricție, întrebarea devine inevitabilă: când nimic nu-l diferențiază pe poet de ceilalți, ce e poetul?

E o întrebare gravă, într-adevăr. Cum e, de altfel, toată cartea. Să nu ne lăsăm păcăliți de tonul ei *giocoso*, ori de caracterul ludic al intrigii! E drept, Bădița se preface că scrie cronica unei ediții a taberei de poezie de la Săvârșin, inventând situații absurde, relatând tacticos vorbele și faptele patafizice ale celorlalți poeți invitați, precum și conversația lui, nu mai puțin patafizică, cu Regele Mihai, descriind locuitorii și cutumele unui Săvârșin harmsian – totul fără a zâmbi niciodată, fără a trage cu ochiul către cititor pentru a institui pactul comic, ca și când pseudocronica taberei ar fi ținută de un Buster Keaton parașutat printre douămiiști. Textele de aici (nu le spun poeme, pentru că sunt mixate cu bucăți în proză) au aparența unui *cartoon* generaționist, în care caricaturile poeților populează caricatura Săvârșinului, însă *muppetul* care se mișcă prin lumea aceasta colorată, mopetele lui Bădița, să-i zic așa, face pe raisonneurul pentru că vrea să-și afle propriul rezon, să înțeleagă ce e cu el, să se dumirească dacă lumea aceea a poeților e și a lui, dacă e, în sfârșit, și el poet – și, dacă da, ce anume înseamnă asta. Desenul animat cu douămiiști e de fapt un roman vizual despre o dramă identitară.

Nu e nevoie, de altfel, să deduci asta citind printre rânduri. O spune el însuși pe șleau, într-un pasaj în proză: „[sperasem] să mă considere în final unul de-al lor. Potrivit teoriei mele, ceilalți te fac poet. [...] Ești validat. Instanțele exterioare îți livrează o stare. Starea de poet. Unde este însă sediul acestei stări? În ce component al agregatului uman se instalează? În corp, în eu, în intelect, în sinele cel adânc? E de presupus că, venind din afară, se insinuează spre nivelurile cele mai subtile ale psihicului până când produce și stăpânește imaginea de sine a individului numit poet. Până nu reușește asta, nu renunță. Individul validat public ca poet e o entitate fundamental îndatorată. De acum încolo, scrie și se exprimă spre deliciul celor care l-au învestit. E o obligație. Cea mai mare teamă a lui e să nu

dezamăgească. Oricând, instanțele exterioare îi pot retrage darul. De la un poem la altul. Cu atât mai mult de la o carte la alta. El continuă să scrie, dar lipsit de grația celorlalți, suportă condiția de poet interiorizată în vremurile bune. Ca un șomer care ar avea de întreținut un rege detronat și falit." Un asemenea pasaj, de un *vibrato* susținut, e suficient pentru a nu te lăsa să uiți, pe tot restul lecturii, că opera bufă care ți se desfășoară sub ochi e generată de un program cât se poate de serios, așa încât trebuie luată ea însăși cât se poate de în serios. Ca un *cartoon* în care personajele au aparteuri decupate din Baudrillard și încep să-și pună întrebări despre condiția lor de simulacre. Pentru ca, în secunda doi, întrucât scenaristul practică o „mefiență față de retorica grea" la fel de radicală ca aceea a Laurei (Riding) Jackson din *The failure of poetry, the promise of language*, să abandoneze interogația deja prea retorică și să se întoarcă la oile lor burlești și parodice.

Invitat la Săvârșin e, așadar, o comedie serioasă, chiar foarte serioasă, ba poate chiar prea serioasă, dacă luăm în calcul și sfârșitul, care face cât o Apocalipsă (nu spun mai multe, ca să nu fac pe *spoilerul*). În plus, poema aceasta bufă despre seriozitatea condiției de poet mai are o calitate esențială: e una dintre puținele cărți douămiiste care îți dau certitudinea că minimalismul nu e un efect al lipsei de imaginație.

Radu Vancu

sergiu meditează lângă un stejar. vine vasile.

v: e un fazan în săvârşin
s: acela sunt eu
v: nu, omule, e un fazan la propriu
în natură, cu pene şi cioc
ştiu să-l gătesc
s: poţi să-l prinzi?
v: pun capcană
au mai aflat şi alţii
să ne grăbim

vasile stă în iarbă şi îşi priveşte mâinile. vine sergiu.

s: borcanul e gol.
v: grăunţe mai sunt?
le-ar putea mânca popândăii
s: mai sunt
v: iarna îi prinzi mai uşor:
fazanul flămând vede boabele
şi bagă capul în borcanul culcat
se îndoapă şi-ar vrea să se retragă
dar nu mai poate
loveşte cu ciocul în sticlă
ca o pasăre proastă

sergiu scoate dintr-o sacoşă şi pune pe masă: o oală, un plic cu boabe de piper, o cutie cu sare, o pungă cu ceapă şi morcovi, două pâini. vine vasile.

v: degeaba, omule, degeaba.
am găsit borcanul ţăndări
şi penele fazanului
tremurau în vânt
împrăştiate peste tot
s: acum sunt în săvârşin doi fazani
şi o vulpe sătulă

când am ajuns în tabăra de poezie de la Săvârşin, organizatorii m-au informat că nu mai am loc în camerele rezervate, dar s-au îngrijit să fiu cazat în casa unei octogenare, la șapte kilometri de tabără. nu am reușit să particip la tot programul. convins că e probă obligatorie, m-am lăsat închis peste noapte într-o cușcă. organizatorii au omis să mă invite la balul de la castel. rătăceam pe uliță, când am auzit muzică și am văzut ferestrele luminate și grupuri de invitați plimbându-se prin parc. copiii țiganilor se uitau printre zăbrelele gardului și arătau cu degetul: **„uite-l pe domnul Leac! și pe domnul Khasis! și pe dra Ninu cu domnul un cristian!”**. numele pronunțate de țigănuși le-am găsit și pe o listă de la primărie unde am lăsat într-un dosar câteva poeme pentru antologia taberei. dosarul s-a pierdut. așa m-a asigurat secretara. poemele nu au mai apărut în antologia din acel an.

fabulă

la 100 km de săvârşin e oraşul timişoara
la periferia de sud-est pădurea verde
în marginea ei liceul silvic, fost castel de vânătoare al habsburgilor
singura distracţie : să explorez tufişurile şi să urlu
ca să sperii mistreţii

în anii aceia mi s-a năzărit să umblu pe căile spiritului

la 100 km de timişoara în linie dreaptă peste porumbi şi goruni
e satul săvârşin în centru castelul familiei de hohenzollern
în apropiere o tabără de poezie
ca să scriu câteva texte
organizatorii m-au închis într-o cuşcă
noaptea mistreţii cu o cheiţă atârnându-le de grumaz
îşi freacă spinarea de barele metalice

poeții

ştefan şi constantin
stau în aceeaşi cameră
ştefan se întinde pe spate pe podea
iar constantin îşi apasă palmele pe buretele îmbibat cu tuş
apoi sare cu picioarele pe burta mare şi elastică a lui ştefan
până ajunge să-şi lipească palmele pe tavan
ştefan stăpânindu-şi impecabil durerea
se deplasează un metru fără să-şi schimbe poziţia
iar constantin repetă mişcările ca să aplice amprente noi
aproape de marginea tavanului se opresc:
poate s-a terminat tuşul
poate a obosit constantin
sau burta lui ştefan şi-a pierdut elasticitatea
sau ezită amândoi
fiindcă pe latura aia camera e fără perete
şi se deschide spre hăul căscat deasupra unei saltele pneumatice

elevație

departe de micul tău vrăjitor
în luminiș în carcasa unei limuzine
te-am învățat cum să ții volanul
deși nu mai avea volan
cum să schimbi vitezele
deși nici schimbător de viteze
nici pedale butoane scaune oglinzi
unde fugim m-ai întrebat
mai sus
ai văzut pădurea de brazi
credeai că în jur vegetează numai foioase
și mai sus
dealurile s-au transformat în munți
îi survolam
ai recunoscut că ți-e frică
buzele ni se apropiaseră cam la 3 mm
rafala ne-a expulzat din carcasa limuzinei
micul tău vrăjitor se trezise
te-ai întors
nu-ți mai amintești nimic

un cristian și-a afirmat prin mail interesul pentru ceea ce el a numit „ciclul Săvârșin”. mai exact, ar fi vrut să editeze pentru târgul gaudeamus un carnețel underground cu aceste poeme. l-am dezamăgit, fiindcă în momentul propunerii sale eu nu aveam decât trei bucăți pe care le postasem pe clubliterar.com. incitat de proiectul editorial la care visez de câțiva ani, am sunat la primărie și am insistat să fie căutat dosarul meu cu poeme depus la secretariat în penultima zi de tabără. secretara a recunoscut că dosarul nu e totuși pierdut, ci a fost ridicat, din păcate fără proces-verbal, de către criticul literar Bogdan Crețu pentru a-l adăuga arhivei taberei pe baza căreia își concepe și redactează cronica anuală a reuniunii. mi-am amintit că în seara când, printre zăbrelele de fier ale gardului ce delimitează incinta castelului, mă uitam cu țigănușii la petrecerea de care am pomenit în nota anterioară, l-am auzit pe unul dintre copii strigând: **„ăla e Bogdan Crețu!”** și a arătat spre un tip care, așezat pe scară, cânta la cobză o melodie ciudată ale cărei acorduri cumulau bucuria de viață și viclenia vieții. am postat încă trei poeme pe care funcționara le copiase la xerox înainte să predea dosarul. octogenara la care am fost cazat este mătușa ei. secretara a fost chiar drăguță că mi-a trimis prin fax poemele salvate.

un vagon de vreascuri

cum intru în casă bătrâna mă şi apostrofează
fiindcă am băut cu poeţii toată noaptea
şi nu am adăugat grămezii măcar un vreasc
da, un vagon de vreascuri
ca să-mi plătesc pentru o săptămână chiria
când aduc lemnele şi le depozitez în grădină
bucuria din ochii babei îmi face frică:
o şi văd cum aruncă beţele uscate şi subţiri
ca mâinile ei
să întreţină rugul aprins sub patul meu

supracarnivorii

s-au dus spre alcooluri şi cărnuri fripte
sunt o gaşcă probabil fericită
m-am fofilat şi acum instalez pe vârful drocea
telescopul împrumutat de poetul vlad moldovan
panoramez calea lactee de la stânga la dreapta
alaltăieri în tren am citit
că în spaţiul cosmic miroase a metal încins
şi a friptură
mişc instrumentul de la dreapta la stânga
pâcla dintre stele fum de grătar

călătoria spre vest

în parcul castelului sunt câţiva stejari uriaşi
fără ei torenţii ar spăla pământul ar săpa crevase
prin crăpăturile tulpinilor înaintează un şir de furnici:
cele din frunte mai au 60 km până la arad
ultimele abia se urnesc din provincia shaanxi

perspectiva publicării unui carneţel underground în colecţia **no name** m-a stimulat să sun din nou la primărie. funcţionara mi-a răspuns iritată, dar a recunoscut în final că din dosarul predat criticului literar Bogdan Creţu reușise să mai copieze un poem. mi-am amintit atunci comportamentul ciudat al femeii în seara când mă uitam prin gard la petrecerea din faţa castelului. funcţionara îl asalta pe poetul Şerban Axinte, dar junele moldav, nu mai puţin priceput decât străbunii săi în tenebrele vieţii, se ferea cu eleganţă de insistenţele ei. în cele din urmă, ca în filmele de epocă, l-a luat de braţ pe Radu Vancu și au pornit într-o plimbare pe aleile parcului. femeia după ei. câteva fraze din lingvistica structuralistă bine plasate în conversaţie i-au domolit rapid năbădăile.

neagra

a venit nepoata babei
şi mi-a zis:
„masează-mă te rog io
pe ceafă şi omoplaţi"
degetele mele au fâlfâit ca un stol de flamingi
au presat şi s-au prelins
au frământat şi ca un vânt uşor
au adiat peste pielea încinsă
femeia a sărit în picioare
şi a pornit în direcţia mea un vifor de reproşuri
că-mi scapă punctele esenţiale
nu am flux energetic
şi ca putere de concentrare
sunt departe de prietenii mei
„uite, sergiu-i meseriaş
vasile un expert
delicateţea lui radu inepuizabilă
iar mâinile lui rareş
pur şi simplu mă înnebunesc"
a plecat peste noapte am ieșit în grădină
şi am turnat într-o farfurie de tablă
lapte pentru viperă

pe latura nordică a hotelului de trei etaje înfipt chiar în centrul comunei e o terasă dotată la intrare cu grătar pentru mici, iar sub acoperiş sunt mese din lemn ticsite joia când e târg de legume şi chinezării şi în rest mai mult pustii. Bebiţu, corespondent local pentru un ziar din Arad şi povestitor suprarealist, l-a chemat la masa noastră pe un jandarm care ieşise din tură şi ţinea atârnat de umăr un rucsac albastru. golisem deja o halbă cu bere şi în pasaj spre a doua m-a apucat o ţăcăneală mai veche: să dau telefoane. vorbesc cu cine apuc, fără continenţă, iar mai târziu mi se face ruşine şi silă de limbuţenia mea.

~ Pe Gilda am cunoscut-o la Alba Iulia și am iubit-o în mod hilar și stupid. Am continuat să o caut și după ce m-am mutat la Sibiu. O sunam de pe bulevard de la telefoanele cu fise. O vizitam o dată la trei luni. Pentru asta nu ezitam să împrumut bani de la chelneri aroganți. Odată, de 1 Decembrie, m-am dus cu un autocar închiriat de Organizația de Tineret a Partidului Democrației Sociale din România. Trimiseseră de fapt trei autocare cu membri și simpatizanți și, fiindcă erau la putere, convoiul festiv a fost însoțit de mașini cu girofar. Când am ajuns în Alba – era până în 1996, la Cotroceni domnea Ion Iliescu, economia muribundă, iar românii vroiau schimbare – un grup de țărăniști ne-a primit cu huiduieli și cu sloganuri din repertoriul anticomunist. L-am recunoscut printre ei pe poetul Aurel Pantea, masiv, înțolit în negru, își agita în aer pumnul și lansa apostrofe în direcția celor trei autobuze. Cât aparținusem masei indistincte care se revărsa în parcare, huiduielile erau și pentru mine, deși nu făcusem altceva decât să parazitez un transport politic gratuit. Am ieșit însă repede din spațiul energiilor protestatare, m-am insinuat undeva în spatele frontului și l-am mai urmărit câteva minute pe poet. Îl ascultasem cu niște ani în urmă vorbind cu elocvență despre Nichita Stănescu, apoi îl întâlnisem la o ședință a Alianței Civice unde am fost cu un prieten de la istorie interesat de politică. Pe atunci nu-i citisem cărțile, dar mai târziu m-am convins că e unul dintre cei mai buni poeți români contemporani. Mi se întâmplă însă de câte ori îl recitesc să mi-l amintesc urlând în dimineața aceea de 1 Decembrie împotriva regimului politic, a criptocomunismului reprezentat atunci de niște tineri studenți care profitaseră de inițiativa partidului ca să facă o excursie la Alba Iulia. Habar nu am dacă anticipaseră ostilitatea țărăniștilor. Nu vorbiseră despre asta în autobuz. Erau de altfel destul de relaxați. Să evoc însă o altă situație. Venise Ion Iliescu la Sibiu, ca președinte al României, și când a ieșit din clădirea Universității „Lucian Blaga" niște liceeni urcați pe un zid l-au huiduit și atunci i-am văzut pe *sppiști* cum au țâșnit, era îmbulzeală, nu sunt sigur că elevii au scăpat neloviți. Iliescu cobora scările zâmbind ca de obicei, iar gărzile lui fugăreau niște adolescenți care îndrăzniseră să impieteze. Patternul era oricum consacrat de la mineriade: peste capetele însângerate ale demonstranților plutise zâmbetul despotului luminat de la începutul întunecaților ani '90.

După ce am dispărut din grupul pedeseriștilor care mă aduseseră gratis la Alba Iulia convinși că o voi asculta împreună cu ei pe Veta Biriș, m-am dus acasă la Gilda, undeva într-un bloc din apropierea festivităților. Am ieșit ca

de fiecare dată la o cofetărie din orașul de jos, Bianca parcă se numea. Flecăreli de după-amiază, timidități odioase care-l chinuiau pe Eros. Eram disperat ca o gânganie care se izbește violent de un geam luminat pe dinăuntru, dar Gilda pentru mine nu se plasa dincolo de un geam: o proteja un zid de sticlă, o minunată stâncă de sticlă.

Seara am dus-o acasă, mi-am luat politicos la revedere, am mai pierdut timpul prin piață până noaptea târziu, autobuzele plecaseră și eu m-am dus la gară. Aceasta a fost până la un timp schema neschimbată a vizitelor mele. Mai târziu, s-au produs, recunosc, unele modificări. Maică-sa, după ce îmi pusese pe masă un pui rumenit în cuptor, nu își supralicitase bunăvoința astfel încât să se retragă la casa ei de la țară. A rămas peste noapte în apartament, eu am dormit într-o cameră, iar ea și fiica ei în cealaltă cameră. Înregistrasem oricum o premieră, dar mai bine aș fi dormit în gară. Mai târziu, trecuse parcă un an, în sfârșit, eu și Gilda în patul ei, mâna mea s-a insinuat, după ce i-a survolat abdomenul, și atunci am auzit-o pe fată somându-mă: *„Oprește-te, Tică!"* Nu mi-am retras mâna imediat, ci am lipit-o pe buricul fetei. Palma mea era o hoardă întoarsă în tabără, după ce privise cetatea de pe colină. Un cuvânt strigat de regină de pe ziduri a reușit să-i întoarcă pe mongoli: înainte să se resoarbă în abisul stepei s-au oprit pentru o clipă după culmea dealului. Telefoanele cu fise au dispărut, am rămas numai cu fixele din garsoniere și birouri, apoi au apărut mobilele, dar indiferent de aparat, întrebările erau cam aceleași: te-ai măritat? ai pe cineva? unde mai lucrezi? Un șir lung de discuții, poduri și trasee de cuvinte, schelării verbale. Obsesia mă obliga să am reverii și să dau telefoane fără finalitate în viața reală. Atunci, la Săvârșin, am decis să mă opun.

Jandarmul mi-a confirmat că are cătușe în rucsac. L-am rugat să îmi prindă mâinile la spate, dar mi-a explicat că nu poate dacă nu tulbur ordinea publică. Bebițu s-a erijat el în ordinea publică și mi-a cerut să-i torn în cap o halbă cu bere. S-a dezbrăcat de sacou, cămașă și maiou, apoi și-a aplecat capul deasupra mesei. I-am turnat berea în cap, iar jandarmul a scos cătușele și mi-a prins mâinile la spate. Bebițu s-a retras după câteva minute ca să meargă la pescuit cu un colonel ieșit la pensie, iar jandarmul mi-a spus că va lipsi o oră, fiindcă îl așteaptă o femeie în blocul de la șoseaua principală. Am rămas singur, cu mâinile imobilizate la spate, cu o nouă halbă de bere în față și cu un pai de plastic scufundat în bere, pai cerut de Bebițu femeilor de la bar. După vreo zece minute am fost nevoit să o chem pe una dintre chelnerițe,

genul femeie matură masculinizată. Am rugat-o să își apropie urechea de gura mea, i-am șoptit, dar scârba m-a refuzat: *„Eu nu fac așa ceva."* A binevoit totuși să o trimită pe Mariana, tot o matură, dar gata să ajute. I-am șoptit și ei la ureche, femeia mi-a spus să mă ridic, mi-a tras scaunul în spate, apoi și-a făcut loc printre mesele care în bar sunt mereu aglomerate și s-a dus spre ușa closetului. Am urmat-o docil și când am ajuns mi-a cerut să stau aproape de closet, iar mâinile ei au operat prompt: mi-au deschis fermoarul, apoi au avut grijă să direcționeze în așa fel încât jetul de urină să cadă fix unde trebuie, fără să stropească aiurea. În culmea bunătății ei, a scuturat cu destulă dexteritate, dar câțiva stropi tot i-au ajuns pe dosul mâini: *„Nu-i nimic, mă spăl la bucătărie."* Am rugat-o când trage fermoarul să aibă grijă, iar ea a înțeles și și-a lipit degetul arătător al mâinii stângi pe prepuț, apoi a tras cu mâna dreaptă fermoarul, ușor, cu răbdare și fără să producă un cât de mic prejudiciu. Operațiunea s-a încheiat cu succes. Când am ieșit pe terasă, telefonul rămas lângă halba cu bere suna. Era numărul soției. Am rugat-o pe buna doamnă Mariana să apese și să îmi lipească telefonul de ureche.

~ În cea de-a doua zi de tabără, bătrâna – gazda mea – mi-a pus pe masă o farfurie de tablă cu bucăţi de carne de porc prăjite în ulei. Nu conveniserăm să îmi gătească, dar nici nu mă anunţase că nu îmi va da strop de mâncare. Molfăiam fibra densă a cărnii prăjite când forţele masticaţiei au împins o bucată subţire şi ascuţită de os care a dislocat coroana unui incisiv din partea stângă sus. Coroana dentară era din acril şi tehnicianul o lucrase mai lată decât în mod natural ca să acopere golul lăsat de extracţia incisivului central situat cândva pe aceeaşi hemiarcadă. Îl pierdusem pe la începutul anilor '80, într-o seară când mă jucam cu fratele meu de-a dacii şi romanii, după un film văzut la tv. Dacă ar fi programat un film cu nemţii şi românii, probabil incisivul meu ar fi scăpat neatins, fiindcă aş fi stat ascuns într-un şanţ şi aş fi făcut pac pac pac din gură, agitând o puşcă din lemn. Subiectul antic ne obligase să alegem ca loc de răfuială temelia din piatră a unui şopron care arsese cu ceva timp în urmă şi ai noştri nu apucaseră să îl reconstruiască. Făceam pe soldatul roman. M-am împiedicat de o bucată de carton gudronat şi m-am lovit cu gura deschisă de un bolovan. Incisivul central stâng s-a rupt pe jumătate. Mai târziu, din cauza unei infecţii, i-au scos nervul, apoi l-au extras cu totul. Peste ani, dintele a fost cioplit şi redus la dimensiunile unei tije pe care au lipit o coroană de acril. Coroana aceea s-a dislocat la prânzul cu carne de porc de la Săvârşin şi, până să mă prind, forţele îngurgitării au împins-o prin esofag în stomac predând-o forţelor digestiei.

M-am gândit să îmi bag imediat degetul în gură şi să vomit, dar m-am abţinut, fiindcă nu mă simţeam prea în putere ca să îndur efortul vomitării când corpul e parcă tentat să se vomite cu totul. Eşti o gură care ejectează şi un corp de ejectat. Bolul alimentar în timp ce este expulzat stimulează în tot organismul pofta de a fi dat afară: membre, organe interne, creier şi schelet, toate s-ar preface în jet. Ar rămâne numai gura, clănţănindu-şi regretul că nu a dispărut în şuvoi cu toată anatomia. Spaima că propriul corp te-ar putea păcăli te face vigilent în timpul vomitării şi aşa poţi supravieţui. Te foloseşti de mici pauze ca să menţii sub control organismul care bucuros s-ar proiecta în afară cu terciul ţâşnit din stomac. După ce te linişteşti, marea mulţumire vine nu din certitudinea că ai expectorat toată mizeria din stomac, ci fiindcă i-ai păstrat corpului toată alcătuirea intactă. Deci, urma să îmi recuperez coroana de acril pe la celălalt capăt al tubului. Vroiam să o recuperez fiindcă m-ar fi costat destui bani şi destul timp să restabilesc aspectul dentar cu o coroană nouă.

Am urcat dealul, am intrat într-un crâng și după ce am curățit de frunze uscate o suprafață de un metru pătrat am așteptat ca laxativul cumpărat de la farmacie să își facă efectul.

Cu ajutorul unui băț am reușit să descopăr în pasta excremențială dintele de acril. L-am curățit cu un ac metalic, apoi l-am spălat bine cu apa adusă într-un pet și l-am frecat cu vată îmbibată în spirt. Ambalat într-un șervețel, l-am depozitat într-un buzunar al rucsacului unde îmi țin de obicei actele și banii. Când am dat să plec, o voce feminină din tufișuri m-a somat să rămân. A apărut o femeie sub treizeci, foarte stăpână pe propria-i persoană. Aș spune mai multe dacă m-aș pricepe să descriu femei, iar detalii ca brunetă, ușor impertinentă și senzuală ar comunica mai nimic. A insistat să îi spun ce scosesem de acolo. I-am răspuns că un zar. A fost curioasă să afle cum a ajuns un zar în fecalele mele. I-am explicat că în timp ce dormeam în tabăra de poezie, Valentina Chiriță mi-a pus pe gură un zar, pe care l-am înghițit când mi-am mișcat buzele în somn. Vali s-a autodenunțat după ce m-am trezit, iar eu am venit aici în crâng să mă conving că într-adevăr înghițisem un zar. Tânăra femeie mi-a cerut să vadă zarul. I-am arătat dintele și i-am spus că așa se transformase zarul în urma trecerii sale prin tubul digestiv. A zâmbit, apoi mi-a cerut să îmi car căcatul de pe proprietatea ei. M-a asigurat că mă aflu pe terenul ei, îmi va dovedi asta imediat ce vom reveni în Săvârșin. Dincolo de o crevasă, sub ramuri de alun și soc, zăceau deșeuri metalice provenite de la un autoservice. Am smuls o bucată de tablă și m-am apropiat să evacuez. Un roi de muște se așezase. I-am comunicat tinerei proprietare că nu pot căra din cauza muștelor. I-am explicat că sunt două operațiuni distincte transportul excrementelor și izgonirea muștelor. Sunt obligat, da, să curăț locul, dar refuz să îmi asum și rolul de sperietoare a muștelor. Să alunge ea mai întâi muștele, apoi intervin și eu. A ripostat spunându-mi că muștele nu s-ar fi așezat, dacă eu nu. Am reflectat și i-am dat dreptate. Mă aflam pe proprietatea ei. Dejectasem pe teritoriul ei. Eu eram responsabil de prezența roiului de muște. Am împins bucata de tablă și m-am dus spre crevasă. Femeia mi-a strigat că acolo e o altă proprietate privată și să mă duc și mai departe. M-am îndepărtat și mai mult, înconjurat de muște. Am plasat bucata de tablă în niște hățișuri. Când m-am întors, fata mi-a zis că nu am procedat corect. Ar fi trebuit să curăț tabla și să o returnez mormanului de deșeuri metalice. M-a acuzat că tocmai am poluat pădurea. M-am rușinat și m-am întors în hățișuri. Am curățit bucata de tablă cu ajutorul unui băț și am adus-o înapoi în

mijlocul deşeurilor de sub ramurile de soc şi alun. Situaţia era aşa: reuşisem să îmi recuperez dintele de acril, evacuasem excrementele de pe proprietatea femeii şi returnasem bucata de tablă. Am coborât în Săvârşin. Era destul de târziu şi vroiam să o mai prind la cabinet pe doamna stomatolog.

Dentista tocmai încuia uşa. Am rugat-o să îmi lipească dintele de acril. *„Mâine, domnule!"* Mi-am adus aminte de altercaţia aceea dintre Ianuş şi Komartin de la cârciuma Castel din Bucureşti. Au aruncat peste masă o scrumieră şi un pahar cu vin fără să se lovească ei. A fost o luptă numai cu victime colaterale: din fericire, o uşoară contuzie în mijlocul capului şi ceva vin scurs prin păr. Combatanţii au scăpat neatinşi. I-am despărţit, deşi resentimentul abia explodase şi nu tolera obstrucţii. Cei doi nu se dădeau uşor duşi de acolo. Mai ales Ianuş era turbat. Invoca arta răfuielii în care îl iniţiaseră anii de liceu militar de la Breaza. Apoi s-a întors către chelnerul care îl evacuase de pe terasă şi i-a ţipat în faţă: *„Sunt poetul Marius Ianuş!"* Chelnerul nu a cedat şi a insistat ca poetul să plece de pe terasă. L-am văzut în final cu poetul Bogdan Perdivară topindu-se în noapte pe strada Mendeleev. Eu mă grăbeam spre casă, fiindcă nu ştiam dacă umezeala resimţită în păr e vin sau sânge.

Exclus să mă prezint: *„Sunt poetul Dumitru Bădiţa."* Riscam să ratez. Nu, aş fi ratat sigur. Ca să te recomanzi ca poet şi să ai succes, mai ales în medii extraliterare, trebuie să te ajute foarte mult fizionomia. Aparenţa e garanţia credibilităţii. La tinereţe trebuie să arăţi ca un efeb, la bătrâneţe ca un druid. Fără păr încârlionţat, fără frunte lată şi melancolie în priviri, mai bine taci. Şi greul nu sfârşeşte aici. După ce ai convins cu figura, mai ai de învins prejudecata beţivănelii şi a ratării. Abia apoi invocă-le pe muze să îţi şoptească degrabă cuvintele... *„Sunt scriitorul Dumitru Bădiţa şi mâine urmează să primesc aici un premiu din partea domnului Nicolae Manolescu, preşedintele Uniunii Scriitorilor din România şi ambasadorul ţării noastre la UNESCO."* Dentista a zâmbit cu entuziasm: *„Vine Niki la Săvârşin?"* A descuiat, m-am aşezat în scaun şi am ascultat o poveste despre o verişoară la filologie pe la sfârşitul anilor 80 îndrăgostită de gloriosul critic literar. Verişoara s-a stabilit în Germania, în urma căsătoriei cu un neamţ care aducea ajutoare umanitare după 1989. În numele ei îi va solicita un autograf. Mi-a cerut dintele de acril. L-am căutat în rucsac şi nu l-am găsit. Nu l-am găsit nici în buzunarul pantalonilor. Reuşisem să-l dejectez în pădure, reuşisem să o conving pe dentistă să mi-l lipească şi acum nu-l mai aveam. Când îl înghiţisem nu eram aşa disperat, fiindcă ştiam că îl am în stomac şi cu puţin efort am şansa să-l

recuperez. Puteam reveni de pe minus la momentul inițial fără să investesc decât într-un laxativ și în operațiunea de lipire la stomatolog. Acum, ca să revin la momentul prim eram obligat să fac o investiție mult mai mare. Trebuia să plătesc un nou dinte. Cineva a sunat la ușă. Dentista s-a întors cu dintele meu învelit într-un șervețel parfumat. Mirosea a levănțică. Îl adusese nepoata bătrânei la care am stat în gazdă. Cică îl înghițise unul dintre curcanii babei. Așa susținuse fata acolo pe hol. Că eu am adus dintele din pădure și l-am pus pe o scândură la soare. Apoi a venit un curcan și l-a confundat cu o boabă și l-a înghițit. Baba ar fi văzut și a ordonat ca pasărea să fie imediat decapitată. Dintele meu fusese găsit în pipotă printre grăunțe și nisip. Fata îl spălase și îl scufundase, în spirt apoi în parfum de levănțică. *„Să scrieți frumos despre Săvârșin, domnule Bădița!“* Am ieșit și m-am dus la gazdă. Bătrâna nu se culcase. Mi-a pus pe masă o farfurie cu piure de cartofi. *„Poți să-l mănânci numai cu buzele!“*

~ Cristina Ispas mă prevenise că dacă nu voi ajunge la timp în tabără vor pleca fără mine în munți, să-și petreacă noaptea lângă focul care țâșnește din crăpăturile pământului. Chiar m-am grăbit: am pedalat cât am putut de tare pe bicicleta împrumutată de la nepoata gazdei mele, dar pe drum cercul din față s-a turtit și puțin a lipsit să dispar sub roțile unui camion german care gonea spre Deva. Am ascuns bicicleta în bălăriile înalte din marginea șoselei. Am băut un pahar cu alcool într-un bar din Săvârșin. La o sută de metri de bar am vomitat. O femeie trecută recent de patruzeci m-a dus în casa ei și m-a servit cu citronadă rece. La plecare mi-a dat o lanternă chinezească. În tabără paznicul butona un telefon mobil. *„Cum ajung în munți la focul care țâșnește din crăpăturile pământului?" „Noi nu urcăm acolo. Se duc numai turiștii."*

De fapt, ce-mi trebuia mie o noapte în jurul acelui foc? Vroiam numai să stau umăr lângă umăr cu Cristina Ispas și să-i povestesc cum într-o vară lângă orașul ei am sărit într-un canal de irigații să mă scald și nu mai reușeam să ies și nu aș mai fi ieșit vreodată dacă nu ar fi intervenit un rudar care mi-a întins singurul băț de găsit în câmpia aceea pe o suprafață de un kilometru pătrat. Seara m-am dus în Corabia și am văzut o fată pe bicicletă pegas și imaginea ei după ce mi se întâmplase la canal mi s-a părut o promisiune a vieții. Chiar aș fi vrut să o întreb pe Cristina dacă în vara aceea s-a plimbat cu o bicicletă pegas prin Corabia.

N-am găsit niciun foc. Numai licuricii sclipeau prin beznă când stingeam lanterna. Am auzit chițcăitul unui șoarece de pădure probabil perforat de dinții unei vipere. Aerul era mai proaspăt și mai plin cu o mie de mirosuri vegetale. Am ajuns pe o culme înierbată. Ziua aș fi distins configurația reliefului, desenul baroc al versanților dinspre Mureș. Din pădure urcau țipetele unor păsări de noapte.

Ceva ca gura unei pungi mi s-a lipit pe față. Inspiram cu maximum de ușurință. Cel mai pur aer pe care l-am respirat vreodată. Creierul mi s-a oxigenat într-un grad fără precedent. Toată rușinea acumulată în mine cu anii s-a evaporat și toate greutatea a dispărut. Toată frica strânsă în cele mai subtile interstiții s-a drenat. Unde fusese scrâșnet acum era adiere. Forțe descleștate. Blocaje anulate. Entuziasm reactivat. Apoi mi-a fost tot mai dificil să respir. Reciclam propria-mi răsuflare. Începusem să mă sufoc. Convins că pe fața mea se lipise chiar o pungă am tras cu mâinile să o detașez. Inutil. Un gând bun mi-a dictat să-mi țin respirația. După câteva zeci de secunde mi-am simțit fața eliberată. Am mișcat fasciculul lanternei.

Printre arbori am văzut îndepărtându-se un balon verde. M-am apucat să strâng vreascuri. Dimineaţa am ajuns în sat şi le-am aruncat în grămadă. Când s-a luminat mai bine am descoperit că unul dintre beţe era o tibie probabil de om.

cu Monica Stănilă nu vorbisem până în ziua a treia. Monica mă intimidase de la început. nu știam nimic despre ea. m-am repezit la primărie și pretextând în fața funcționarilor că am de transmis urgent un mesaj prin e-mail am căutat-o pe google. am aflat că are studii de teologie la Sibiu. m-am temut că prelungirea tăcerii va duce la sfârșitul lumii. trebuia să fac ceva. lumea, oricât de decăzută, nu ar merita să dispară din cauza unui timid frivol.

～ Am îmbrăcat salopeta de forestier a moşului mort cu cinci ani în urmă. Am găsit o pălărie de paie cu borurile largi şi o găletuşă din plastic. Pe la ora opt mâinile mele atacau un rug plin cu mure coapte. Am cules până pe la amiază. Cu degetele însângerate de ghimpi şi mânecile salopetei tapetate cu frunze de mur m-am întors în Săvârşin. Am sacrificat câteva mure ca să-mi pictez bărbia şi obrajii. Până să vină Monica am exersat ca să obţin o voce gâjâită şi flegmatică. Pe la ora două după-amiază, Monica a plecat spre Mureş să se scalde. M-am aşezat pe o canapea din lemn plasată în drumul ei. Pălăria de paie trasă pe frunte. Un plasture peste aluniţa de pe obrazul drept. Ochelari de soare. *„Mure dulci, ecologice."* A râs. Probabil datorită celui de-al doilea adjectiv. I-am comunicat preţul în timp ce scoteam dintr-o pungă un pahar de plastic. Am întrebat-o dacă e frumos în tabăra de poezie. Mi-a răspuns că e interesant şi că frumos e în Săvârşin. A luat paharul cu mure şi a început să mănânce. Îi plăceau. *„V-aş da găletuşa toată pe gratis dacă aţi putea pune o vorbă bună pentru mine ca să fiu invitat în tabără. Sunt unul dintre poeţii aceia care trăiesc şi scriu la ţară. Ca mine mai sunt Anton Jurebie şi T.S.Khasis. Eu sunt autorul unui volum în manuscris intitulat «Poeme cu lăptuca». L-am trimis la Bucureşti la Editura Vina. Domnul Zone mi-a zis că editarea mă costă trei mii de lei noi. M-a trimis la sponsori. Ca să ajung la sponsori în Arad am nevoie de bani pentru haine şi transport. Am nevoie de încă un sponsor ca să ajung la sponsori."* Monica a scos douăzeci de lei noi şi mi i-a întins. I-am refuzat. Nu a vrut să mai ia nicio mură în plus. *„Dacă mergeţi la Mureş, uitaţi-vă în dreapta. E un plop înalt. Cel mai înalt de pe Valea Mureşului. Noi îi spunem «plopul cântător». Acolo apa e lină şi limpede. Se văd pietrele pe fundul apei. Scufundaţi-vă acolo de câteva ori. Voi fi broscoiul care va luneca pe spinarea dvs."* *„Eşti un măgar. Eşti cel mai mare măgar"*. A spus asta râzând. Mai târziu va relua apostrofa într-un poem publicat în antologia taberei de la Săvârşin. Acolo a plasat-o într-un registru etic foarte îndepărtat de maniera şăgalnică de la Săvârşin. Jubilam. Reuşisem în sfârşit să comunic cu Monica Stănilă şi să salvez lumea. Nu am avut niciun dubiu că s-a prins de la bun început că e o farsă. Cu siguranţă îmi spusese mie că sunt cel mai mare măgar, şi nu pretinsului culegător de mure. Asta făcea situaţia şi mai fermecătoare.

am cunoscut la Săvârşin o tânără actriță care își vizita bunica după un turneu în cele două Americi. bătrâna – gazda mea – era nu știu ce rudă cu bunica. aveam o găletușă cu mure și gazda m-a rugat să le-o duc lor, fiindcă nepoatei îi plac la nebunie murele presărate cu zahăr. am găsit-o pe actriță stând pe o bancă la umbra unui nuc. ținea pe genunchi un laptop. nu mai țin minte toată conversația. anumite replici îmi sunt însă inubliabile și le plasez aici într-o formă care ar putea aminti de tehnica dicteului automat, dar în fapt nu e decât ordinea aleatorie a ceea ce am reușit să salvez din vidul unei amnezii implacabile.

ești floarea sălbatică a unei lumi sălbatice
era gata să mă omoare crema de zahăr ars
cum a fost în americi
excelent am reușit să fac și un tort cu ananas
gura mea atunci molfăia brânză la mii de km distanță de sărbătoare
alaltăieri am fost pe o plajă în uruguay
acum mă bâzâie muștele sub nucul bunicii din săvârșin
ai putea clipi mai rar fiindcă îmi place
să mă uit la mine reflectat în ochii tăi
dar tu de ce râzi cu gura închisă
aș vrea să am o coamă încârlionțată și cărămizie
iar tu să-ți lipești nasul de zulufi
într-o sală de așteptare
visul meu era să fiu preoteasă
crezi că ești o preoteasă a iubirii
dansez din milă cu bătrânii
îmi place să-mi petrec timpul cu bărbați frumoși
ceva energie zi hai deschide-ți gura
crezi că poți consimți să-mi masezi gingiile
cu buricul degetului arătător al mâinii drepte
aici a fost un molar aici un canin
aici e un premolar metalic cu o gaură la bază
ah m-am tăiat
da fisura are o margine ca de șpan
mă lași pe mine
nu pot e sângele meu
dar te-ai tăiat în gura mea
dar e sângele meu ce nu înțelegi
lipește-ți buricul degetului de buzele mele
ia-ți găletușa cu mure și pleacă

Fata s-a dus în casă. Am rămas pe bancă uitându-mă pe monitor ca să văd umbrele frunzelor de nuc, apoi am privit spre ferestre. Una dintre perdele a fost mișcată. Am bănuit chipul ostil al bunicii. Discreția gestului îmi comunica să mă car mai repede de acolo. M-am oprit pe malul Mureșului, lângă cel mai înalt plop. Am ezitat să arunc murele în apă. Abia după ce le-am mâncat pe toate m-am gândit că poeta Oana Ninu le-ar fi găsit delicioase.

cu o săptămână înaintea taberei de poezie se întâlniseră în Săvârşin designeri din România şi din alte ţări europene. după dezbateri, participanţii au conceput şi construit fiecare câte o sperietoare, plantată apoi în colţul ogrăzilor sau în mijlocul lanurilor de porumb. hainele nemţeşti second hand ajunseseră acum să intimideze uliii şi să înfricoşeze coţofenele.

la scaldă

bila soarelui se sparge într-un bilion de libelule sângerii.
mă dezbrac. mureşul e o bandă rulantă în mişcare.
mă prinde şi mă transportă. cad într-o cavitate
de consistenţa unui vagin. zimţii unui peşte îmi răzuiesc călcâiul.
sunt expulzat până la înălţimea plopilor.
returnat pe o saltea pneumatică. dus în aval.
proiectat în anvelope uzate. împins în vâltoare
de botul unei vaci. mă agăţ de gâtul unei sticle.
mă plesneşte peste gură o nuia de lumină
apoi o nuia de răchită. dus spre vest.
tisa mă va duce spre sud. dunărea înapoi spre est.
mureşul mă transportă.
nu mă omoară
nu mă lasă viu.
numai prin efortul său
mă predă malului drept.

e noapte şi vânt şi frig. hainele mi-au rămas la câţiva kilometri în amonte. fulgeră şi tună. primii stropi. urc de pe mal spre un lan de porumb. o descopăr. de înălţimea mea, dar înfiptă într-un par ca să fie vizibilă. o coţofană se odihneşte pe capul ei. arunc piatra. pasărea dispare. smulg parul din pământ şi culc sperietoarea în iarbă. pantalonii de velur negru sunt tăiaţi fâşii până la genunchi. mânecile pulovărului roşu sunt tăiate fâşii până la coate. scot hainele şi le îmbrac. pălăria are şnur. observ atârnată de un buzunar al pantalonilor o etichetă plastifiată. aştept lumina unui fulger şi citesc: „by femeia foarfecă".

merg pe marginea şoselei. văd în lumina farurilor fâşiile pantalonilor de la genunchi în jos şi ale mânecilor de la coate în jos. îmi întind braţele ca să obţin poziţia sperietoarei. fâşiile sunt îmbibate de apa ploii şi nu flutură. sunt lipite de pielea gleznelor şi a antebraţelor. o pasăre se aşază pe capul meu.

~ În cea de-a patra zi m-a lovit oboseala, mai întâi în membre și articulații, apoi la nivel cerebral. Am renunţat fireşte să mai merg în tabără şi nici în pădure după vreascuri nu m-am mai dus. Zăceam de o oră, când bătrâna – gazda mea – mi-a bătut în uşă şi m-a rugat să-i fac un serviciu: să-i cer nepoatei ei care lucrează la primărie o lămâie, fiindcă îi este poftă, chiar aşa a zis: *„Îmi e poftă să beau o citronadă."* Funcţionara plecase din primărie direct acasă, din cauza unei inflamații la o măsea, un molar din câte am înţeles. În ciuda durerii, nu m-a primit cu ostilitate. Mi-a arătat lămâiul şi m-a rugat să aleg eu ce fruct vreau. Am rupt unul dintre globuleţele acelea galbene şi l-am băgat în rucsac. Apoi m-am uitat insistent la arbustul înfipt în pământul negru şi gras conţinut de o cutie din scânduri prevăzută la colţuri cu mânere cauciucate. După ce l-am contemplat un timp, am rugat-o să mă lase să car cutia cu lămâiul încărcat de fructe până în parcarea tirurilor, unde e un restaurant şi unde opresc şi autobuzele şi alte maşini. Îmi propusesem să vând lămâi din copăcel şi numai un fruct pentru fiecare cumpărător. Funcţionara a surâs, iar reacţia ei m-a umplut de bucurie. E reconfortant să le faci pe femei să râdă. În plus, speram că astfel mă reabilitam un pic, după ce o decepţionasem cu lipsa mea de talent în arta masajului. În timp ce încărcam lămâiul în căruţa unui vecin, am auzit-o pe nepoată plângându-se la telefon către bunica ei, gazda mea, din cauza durerii de măsea şi am mai auzit, aşa, printre opinteli, că *„omul e pe drumul pe care l-ai pus tu"*. Când mă pregăteam să urc în căruţă, atent să nu-mi rănesc faţa în crengi, mi-a strigat că pentru orice daună pe care o va suferi lămâiul va trebui să muncesc în gospodăria ei.

M-am oprit în marginea parcării. Am împrumutat un hârleţ şi am atacat straturile. Eram entuziasmat, ca orice om pus în mişcare de un proiect propriu, şi nu mai simţeam oboseală. Printre ierburile uscate de soare zăceau câteva prezervative. După primele lovituri am scos o cutie de conservă, două dopuri metalice, un pix spart şi un ac de siguranţă. Am mai dat peste câteva sârme ruginite, apoi de la nici cincisprezece centimetri sub humusul de pădure urmele civilizaţiei au dispărut total. În jos, numai sedimente şi nisipuri şi rocă, împărăţie a mineralităţii neprihănite. Am reuşit să trag cutia în groapă fără să mai cer vreun ajutor. Surplusul de pământ l-am aruncat cu lopata într-un tomberon din apropiere. Am nivelat solul şi am întins şi lipit bucăţile de glie înierbată. Aparent, lămâiul creştea acolo de câţiva ani buni, părea bine înrădăcinat în pământul din marginea parcării.

Norul negru şi-a ridicat capul deasupra stejarilor bătrâni din marginea şoselei şi a început să scuipe în toate părţile bile de gheaţă, parcă tot mai îndrăcit pe ramurile bietului lămâi. Bucăţile de grindină m-au pocnit în cap şi am fugit sub copertina terasei din apropiere. Arbustul se contorsiona sub loviturile rafalelor de vânt şi ale pietrelor căzute din cer. Nu puteam să-l ajut. Dacă nu l-aş fi îngropat poate aş fi reuşit să târăsc cutia până pe terasă. Sorbeam dintr-o bere şi îl priveam abandonat sadismului furtunii. Presupuneam, amintindu-mi de teoriile care promovează sensibilitatea plantelor, că lămâiul a atins nivelul maxim de stres. Eram vinovat. Ca să-mi diminuez responsabilitatea, am apelat la ideea că eu, ca om, nu am acces la felul cum se simte lămâiul în, cum să spun, lămâitatea sa. Mă străduiam să produc idei care să-mi asigure un anumit grad de indiferenţă, de fapt să mă simt cât mai puţin vinovat. Puteam manipula relativ uşor relaţia cu lămâiul, dar momentul întâlnirii cu proprietara lui era deja înfricoşător. După ce a încetat furtuna, am dezgropat cutia şi cu ajutorul unui căruţaş am transportat lămâiul acasă. Nu era complet distrus, ba chiar îmi dădea speranţe că îşi va reveni. Surprinzător, fata nu m-a asasinat. Mi-a spus că lămâiul ei are putere de regenerare. M-a rugat să intru într-o magazie să iau o lopată şi un târnăcop. Mi-a arătat pe unde să sap un şanţ pentru conducta de canalizare a casei. Când am luat o pauză, am auzit-o prin fereastra deschisă spunând tare în telefon, ca să o aud şi eu: *„Mulţumesc, bunico!“*

Săpam şanţul pentru conducta de canalizare şi nepoata bătrânei la care am stat în gazdă s-a apropiat şi mi-a dat un măr, cred că era din soiul parmen auriu. Am apucat mărul aşa, cu mâinile pline de pământ, şi l-am terminat după câteva muşcături. De obicei îl mănânc cu totul, nu rămâne decât codiţa, dar atunci am ieşit din şanţ şi am aruncat restul într-un coş de nuiele încărcat cu diverse mizerii, apoi m-am întors la treabă. Lovisem de câteva ori într-un bolovan care nici nu se clintea, când am auzit-o pe fată: *„Nu-mi place deloc ce-ai făcut!“* Mi-a spus că în drum spre coşul de nuiele din restul de măr a căzut un sâmbure şi mi-a reproşat că l-am lăsat să zacă acolo în iarbă în loc să-l ridic şi să-l arunc în coş. I-am replicat că nici n-am băgat de seamă, dar chiar dacă l-aş fi observat, nu cred că m-aş fi aplecat să-l culeg, fiindcă nu-l calific obiect mizerabil. Am continuat spunându-i că sâmburele mărului e din natură, e o fărâmă din natură şi că ar putea germina şi produce mai târziu un pom de toată frumuseţea. Fata mi-a răspuns că spaţiul pe care mă aflu, fiind în proprietatea ei, este supus voinţei sale şi că nu am dreptul să operez

nicio modificare a poziției obiectelor din acel spațiu fără permisiunea ei. *„Ajuns între firele de iarbă, sâmburele a creat prin prezența sa o situație nouă, diferită de situația când nu se afla acolo. Erau numai fire de iarbă, acum sunt fire de iarbă plus un sâmbure de măr. E, deci, un corp nou care prin simpla sa prezență impune un sistem nou de relații în cadrul acelei mici suprafețe, fără ca voința mea să fie consultată!"* Apoi s-a declarat enervată de posibilitatea ca sâmburele să încolțească și acolo să crească un pom, fiindcă ea nu vroia ca în acel loc să răsară un măr, nu făcea pur și simplu parte din planurile sale, iar eu nu am dreptul să creez situații noi fără ca ea să consimtă. Am sărit iar din șanț și, mergând ca un patruped, am explorat cu deplină concentrare traseul până la coșul cu resturi menajere, ca să depistez sământa. Am dat peste un ciob de sticlă subțire și peste câteva fire textile de origine incertă. După câțiva metri, am găsit sâmburele, dar situația se complicase între timp. Sâmburele nu zăcea între firele de iarbă, așa cum îmi imaginam, ci fusese săltat de o furnică decisă să-l transporte nu știu unde. Era dificil să-i smulg furnicii din spinare sământa de măr fără să o nenorocesc într-un fel, fiindcă nu am delicatețea și dexteritatea necesare pentru astfel de acțiuni. Singura soluție era să uzez de un pai uscat. Am întrebat-o pe fată dacă pot să rup un pai uscat din grădină. A fost de acord. Am apropiat vârful paiului de furnică și am reușit să-i răstorn sământa din spinare. Insecta, tenace, s-a întors să se împovăreze din nou, dar am apucat sământa rapid cu două degete și furnica s-a retras probabil frustrată. I-am spus fetei că nu vreau să arunc sâmburele în coș, ci am să-l păstrez și să-l pun în altă parte. M-am apucat din nou de lucru și fata a dat un telefon mătușii sale și am auzit-o spunându-i: *„Nu, nu a găsit nimic până acum, încă mai sapă."*

Am crezut că osul descoperit în timp ce săpam șanțul pentru conducta de canalizare susținuse cândva mușchii și pielea unui animal preistoric. Îl găsisem însă prea aproape de suprafața pământului. Nu puteam să dau eu buzna în cretacic numai cu un biet târnăcop. L-aș fi atribuit unui animal domestic îngropat acolo mai spre zilele noastre, dar deja țineam în mână un craniu uman și culegând dintre celelalte oase nasturi metalici, o pafta militară și resturile unor tălpi de cizme m-am convins că dezgropasem scheletul unui soldat. Fata, nepoata gazdei mele, m-a văzut studiind nasturii de metal și de pe marginea gropii a sunat și a zis numai atât: *„L-a găsit!"* După un sfert de oră a venit bătrâna – gazda mea – și nici măcar nu s-a uitat în șanț: *„El e! Cheamă-l pe dascăl!"* După o jumătate de oră a ajuns și dascălul: chelie pe centrul

căpățânii, păr alb și creț pe laterale, sprâncene stufoase, privire calmă, nas cărnos... părea unul dintre acei indivizi, nu mulți, care dau profunzime oricărui fleac spus de ei. Avea nevoie numai de o barbă albă și de o cămașă lungă de in ca să pară un druid convingător. Dascălul, profesor de istorie pensionat de curând și autorul unei monografii încă în manuscris a Săvârșinului, a confirmat verdictul babei și apoi l-a sunat pe șeful de post. Polițistul a venit cu mașina personală, s-a uitat la nasturi și la pafta apoi a anunțat un procuror și pe cel mai bătrân preot din Săvârșin. Au convenit ca oasele să fie depuse într-un sac de pânză care să fie îngropat în cimitir chiar în noaptea aceea. Singura lor problemă era cine să sape groapa, fiindcă vroiau ca sătenii să nu afle nimic, cel puțin nu imediat. Toți s-au uitat spre mine. Săpasem un șanț pentru conducta de canalizare și asta mă recomanda să sap și o groapă în cimitir. Le-am replicat că obiectivul meu fusese exclusiv șanțul. Mi-au promis că mă vor plăti. Le-am comunicat că sap groapa cu condiția să nu mai strâng nici măcar un băț pentru babă în schimbul chiriei. Bătrâna a refuzat. Preotul i-a asigurat pe ceilalți că totuși groparul calificat al satului e un om de încredere și va păstra secretul pentru cel puțin trei zile. L-au chemat pe gropar și i-au dat sarcina să îngroape la noapte sacul cu oasele soldatului și să își țină gura un timp, altfel va fi concediat și, l-a amenințat șeful de post, vor urma și alte neplăceri. Preotul a făcut o slujbă scurtă de dezgropare și încă una de reîngropare. Nepoata babei a adus o tavă cu pahare și o sticlă cu rachiu. Mie nu mi-au dat să beau. Dascălul a sorbit alcoolul imediat și m-a invitat să plecăm împreună. Am ajuns în casa lui. Doamna ne-a încălzit ciorba de vițel și ne-a adus o sticlă cu rachiu din frigider, apoi s-a retras să adoarmă la televizor.

„Tu l-ai dezgropat pe Dumitru Stancăi a Nanii din Pruni. L-au luat austro-ungarii în armată, l-au dus la Sibiu. Se însurase cu o săptămână înainte să plece, dacă murea pe undeva, prin străini, măcar să aibă cine să-i poarte sâmbetele. Dar cred că o iubea mult pe Anica și nici nu s-a adaptat la regimul cazon, fiindcă după nici o lună, cam prin octombrie, a dezertat și s-a întors la Săvârșin, numai prin păduri și peste dealuri. Cred că vroia să mai stea o noapte cu Anica, apoi să fugă peste munți în Regat. A intrat în curtea casei pe întuneric și l-a găsit așezat pe scară pe Dumitru Lenichii a Dobrii din Grui. S-au înjurat, s-au împins și atunci a ieșit din casă Mihu Dobrunii a Lenichii din Laz, un bărbat care omora taurul cu pumnul. Anica a trăit mulți ani după noaptea aceea și când era pe patul de moarte și-a deschis sufletul nepoatei ei, bătrâna care te ține în gazdă, și i-a spus numele celor doi asasini

care au pus-o să jure că va păstra secretul. Dacă aflau autoritățile i-ar fi spânzurat, fiindcă omorâseră un soldat al Imperiului, chiar dacă acela era un dezertor. Dumitru Lenichii a Dobrii din Grui și Mihu Dobrunii a Lenichii din Laz au scăpat însă de brațul legii austro-ungare. După două săptămâni au murit în pădure în Poiana Vâlvelor, când coborau cu carele cu lemne. Lumea vorbește că pe acolo bântuie niște duhuri care se lipesc de gura omului ca niște pungi de nailon și numai cine știe să-și țină respirația ca sub apă scapă. Oricum, pe cei doi nu i-au mai găsit întregi: sălbăticiunile le roseseră carnea de pe oasele împrăștiate peste tot. Sub crucile lor oasele zac amestecate. Anica a păstrat secretul până în clipa morții fiindcă toată viața s-a temut să nu zică lumea că a fost complice la uciderea soțului ei. Sta să-și dea sufletul și spunea că ea nu a vrut să-i primească pe Dumitru și pe Mihu, dar i-a fost frică, fiindcă era și ea suflet tânăr și slab, dar nici ăia doi nu au vrut să-l omoare pe Dumitru al ei, mai mult s-au împins și el a căzut, epuizat cum era de drum și de nemâncare, și a dat cu capul de lespedea de la baza scării. Dar ea spunea că Dumitru al ei parcă mai respira, că nu murise, că ăia îl îngropaseră de viu ca să șteargă tot cât mai repede. Nimănui nu i-a dat prin gând să o întrebe atunci imediat unde îl îngropaseră. Bătrâna a murit și nu au mai avut de la cine să afle, apoi nu s-au mai preocupat de asta. Uite că l-ai dezgropat tu." Am mai aflat de la dascăl că Anica a avut un băiat, tatăl bătrânei care mă ține în gazdă, dar și ăla a murit de tânăr, din cauza unei boli, la puțin timp după ce i s-a născut fiica."

În camera mea, pe masă, o fotografie veche, foarte veche. Am privit-o: eram eu îmbrăcat în costum țărănesc de sărbătoare. Până și alunița era la locul ei, acolo, pe obrazul drept. Pe dosul pozei scris cu creionul: „Dumitru Stancăi a Nanii din Pruni, 1910". Mi-am amintit că în adolescență mă duceam la o nuntă, într-un sat submontan, și mergând eu pe drum o femeie care stătea în poartă s-a uitat insistent la mine, apoi a fugit în curte țipând îndurerată. Am aflat că mă asemănam foarte mult cu băiatul ei mort de curând.

Am pus poza pe masă și atunci am auzit-o pe bătrână strigând din camera ei: *„Să nu te tulburi. Asemănarea îl prostește pe om."*

~ M-am trezit târziu și imediat am știut că mâinile mele nu vor prinde firul principal al zilei. Cel mult câteva capete de ață sau un pumn de scame. Am explorat acareturile gazdei mele până am dat peste un topor ruginit. Am plecat și am ascuns toporul într-o tufă de trandafiri ca să pot intra în bar. Beam bere din halbă, mă uitam la fata de la bar și lent am lunecat în reverie.

Intru cu fata într-o cameră a unei case lungi, tip vagon, cum sunt casele în Banat. Plouă. Fata ia de pe pervaz două perne mari și albe, apoi închide fereastra. Stropii pocnesc frunzele de nalbă, în depărtare vuiesc Mureșul și pădurea de goruni de pe versanți. În cameră, atmosferă de prosperitate rurală. Cearceaf curat și răcoros. Un purice fâlfâie în părul de pe antebrațul mâinii mele drepte. Ies în cadrul ușii și întind mâna sub șuvoiul de apă care vine de pe acoperiș pe un scoc de tablă. Pielea și părul se udă, puricele dispare în diluviu. Fata mă strigă. E deja în pat, cu un album mare plin cu poze vechi, gata să-mi prezinte arborele ei genealogic.

Fata plecase de la bar și sta în ușă. Aș fi vrut să o întreb ceva despre Săvârșin, nu știu ce. Poate la cât urma să închidă barul. Am constatat că e gravidă într-o lună avansată. Am plătit și am ieșit. Fata m-a strigat să-mi spună că mi-am uitat rucsacul. Am apucat spre munte. Toporul încăpea în rucsac și asta mă mulțumea. Poteca s-a bifurcat. Un indicator forestier m-a informat: spre răsărit „Vârful cu dor", spre apus „Valea seacă". Am optat pentru „Valea seacă".

Ajung pe malul unei albii secate complet. Bolovanii șlefuiți cândva de apele repezi zac în soare înconjurați de nisip și pietriș. Pe potecă se plimbă perechi de bătrâni. Sunt turiști veniți din marile orașe. Vorbesc în șoaptă și au fețe senine. Curios, pielea lor nu are riduri. Trec pe lângă ei, înclin ușor capul și ei îmi răspund la fel, cu o ușoară înclinare a capului. Câte unul se oprește și face poze sau filmează cu minuscule handycamuri.

Cobor în albia uscată. Ori eu m-am micșorat, ori spațiul și-a modificat distanțele, fiindcă bolovanii îmi par acum de mărimea unor stânci, iar matca a ceea ce a fost un modest râu de munte pare acum a unui fluviu. În jurul meu e un deșert alb, brun și galben. Mi se face sete. Aud ceva susurând sub picioarele mele. Sap cu mâinile, apoi cu toporul ruginit. Nisip umed. Un mic șuvoi de apă. Scot din rucsac un pai de plastic păstrat de acum un an, când am mâncat ultima oară la McDonald's. Trag, dar nu urcă nicio picătură de apă. Bag paiul la loc în rucsac și mă aplec. Ori capul meu s-a micșorat, ori groapa

aceea s-a mărit, fiindcă acum stau cu capul aplecat şi mă uit în jos cum m-aş uita într-un beci printr-o spărtură în podea. Gândesc: *„Dacă m-aş concentra, aş putea obţine un maximum de elasticitate a gâtului, astfel încât să-mi pot coborî capul cu vreo câţiva metri, până la apă, dar dacă aş avea o aşa putere de concentrare, atunci mi-ar fi mult mai uşor ca prin autosugestie să-mi dau senzaţia de rehidratare."* Uitându-mă la apa de neatins care sclipea acolo jos în bătaia unor raze scăpate pe lângă urechile mele, îmi trece prin minte că în adâncul gropii susură chiar sufletul meu. *„Ai putea încerca un pahar cu ceai de busuioc din termos."* Glasul a venit de undeva de sus din partea dreaptă. Mă ridic. Pe câte un bolovan stau aşezaţi un bătrân şi o bătrână, cu faţa fără riduri, îmbrăcaţi în haine de in şi ţinându-şi rucsacul lângă picioare. Bătrânul scoate un termos, toarnă ceai în capac şi mi-l întinde zâmbind. *„Ai avut noroc cu noi că suntem exploratori şi nu mergem ca toată lumea pe potecile turistice. Săptămâna trecută am urcat pe vârful Trescovăţ, vrem să ajungem pe Naruţu şi apoi pe Furu. Pe oriunde umblăm însă, termosul cu ceai de busuioc nu ne lipseşte. Tu nu citeşti Formula AS?"*

un tip venit din partea unei reviste de literatură din Lipova ne-a cerut texte pentru suplimentul dedicat taberei de poezie. luasem cu mine de acasă câteva poeme confesive în eventualitatea că nu voi fi capabil să produc ceva nou pentru serile de lectură. i le-am dat pe toate ca să facă ei o selecţie. redacţia s-a mişcat rapid, fiindcă după două zile un mesager a plasat la ghereta portarului un colet cu suplimentul promis, câte un exemplar pentru fiecare invitat. mi-am citit poemele și am descoperit că fuseseră publicate într-o formă modificată, fără să le fie alterat fondul, dar oricum pe alocuri cu alte cuvinte decât le finalizasem eu. nici integre, nici complet desfigurate. nici să mă revolt cu toată convingerea, dar nici să rămân impasibil. pe undeva, gata să accept, dar fără să suprim impulsul să protestez sau măcar să cer explicaţii. nu mă puteam preface că situaţia e ca atunci când înduri fatalitatea unei ploi reci în mijlocul câmpului. modificările erau opera unei voinţe umane chestionabile.

~ M-am urcat într-unul din trenurile care parcurg zilnic valea Mureşului şi am coborât în Lipova. Peste apă, o catedrală prea mare pentru un orăşel atât de mic. Mi-am propus să o vizitez după ce trec pe la redacţie. Am dat acolo peste un tip filiform, cu părul brun aproape să-i intre în ochi. Citea aşezat într-un fotoliu uzat şi fuma în timp ce-şi mişca laba piciorului drept suspendat pe un taburet. M-a compătimit că am venit la ei numai pentru atâta lucru şi mi-a spus că în schimbul banilor cheltuiţi pe bilet mai bine aş fi băut câteva beri la un bar din Săvârşin. Apoi m-a asigurat că regretă că m-am supărat atât de uşor din cauza unor fleacuri. Aflase despre mine că sunt un tip simpatic, tolerant şi sociabil şi e cumva contrariat să mă cunoască aşa, irascibil, *„cu clăbuci, cu muştarul sărit, cum ar zice colegul meu, care de fapt el a făcut modificările, dar acum doarme ca belferul, fiindcă a băut toată noaptea şi probabil s-a şi drogat“.* Am insistat să-mi explice de ce poemele mele au apărut modificate fără consimţământul meu. Mi-a spus că ideea a fost a colegului său, iar el a agreat-o şi să nu o iau altfel decât ca o glumă, o distracţie a lor pe seama mea, că nu şi-au imaginat că o să mă supăr. *„Fii şi tu mai tolerant, nu te mai enerva din orice, Dumitru.“* Apoi mi-a spus că îl distrează să mă imagineze cum citesc acolo printre stejarii din Săvârşin poemele confesive mutilate şi cum mă înfurii şi alerg la gară şi mă urc în tren gata de război, atât de orb încât, *„Dumitru, nici nu ai văzut cu cine ai călătorit, ce peisaje ai traversat, n-ai văzut nimic“* şi cum am coborât în Lipova şi nu m-am dus să vizitez orăşelul, ci am venit direct la redacţie să le cer lor socoteală. *„Asta nu o face decât un poet lezat în relaţia lui sacră cu textul creat“*, ori ei, m-a avertizat, au acţionat la fix, au ştiut unde să plaseze gluma. *„Tu eşti dintre aceia care păstrează activată undeva în subconştiinţă corespondenţa dintre poet şi text, astfel încât orice atingere adusă textului afectează şi persoana poetului. În imaginaţia lui exagerată şi egolatră, poetul resimte orice intervenţie pe text ca pe o agresiune împotriva propriei sale fiinţe, nici corpul nu şi-l mai simte în siguranţă. Schimbi nişte enunţuri, bagi nişte sinonime, umbli puţin la topică, dar el reacţionează de parcă i-ai fi mutat limba sub călcâi. Gluma noastră a fost pedagogică, Dumitru. Ar trebui să înveţi, fiindcă tot aspiri tu să-ţi ridici nivelul spiritual. Şi ceva în plus: textele tale sunt nişte căcaturi. Te-ai diminuat mental ca să le produci, acum te consumi din cauză că, întâmplător, noi ţi-am umblat pe ele fără să te întrebăm. Nu pierzi prea multă substanţă din cauza lor? Scuze, am exagerat calificându-le drept căcaturi, ai înţeles ce am vrut să spun. Mi-a venit tot dintr-un impuls pedagogic. Sper să pleci cu inima împăcată. Dacă te consolează, nu am scos decât*

douăzeci de exemplare. Le-ați citit numai voi și probabil le vor mai citi câțiva. Nu vor citi mii de oameni poemele tale modificate. Te-ai supărat de parcă intervenisem pe textele ediției definitive. Sper că gluma noastră îți va fi utilă. Acum, scuză-mă, trebuie să mă întâlnesc cu un sponsor. Vrem să extindem proiectul. Sunt atâția inși ca tine!" Am ieșit amândoi în stradă. Sincer, nu mai aveam resentimente. Urcasem pe treapta reflexivității. Acum contemplam ca o buhă. Tipul mi-a mai spus numai atât: *„Salută-l pe Claudiu. L-am salvat de la înec pe un lac din Arad. Cel puțin asta e versiunea pe care-mi face plăcere să o răspândesc."*

~ M-am dus în tabără cu o sticlă cu vin, dar nu am avut succes. Vlad Moldovan se închisese în cameră să scrie poemul „Împotmolit în Săvârșin", Manasia citea, Leac pornise prin subsolul castelului în căutarea unui borcan de cinci litri ca să-l pună capcană pentru fazani, Vancu m-a refuzat, Khasis vorbea cu Moni Stănilă. Am plecat decepționat. Sperasem că sticla aceea de vin roșu mă va ajuta să socializez cu poeții, să mă considere în final unul de-al lor. Potrivit teoriei mele, ceilalți te fac poet. Publici prin reviste sau chiar un volum, postezi pe net, poate iei un premiu, două, ești invitat să citești în cenacluri sau să participi la diverse evenimente literare, apar cronici despre tine favorabile sau nu și progresiv numele și persoana ta se fixează în lumea literară contemporană. Ești validat. Instanțele exterioare îți livrează o stare. Starea de poet. Unde este însă sediul acestei stări? În ce component al agregatului uman se instalează? În corp, în eu, în intelect, în sinele cel adânc? E de presupus că, venind din afară, se insinuează spre nivelurile cele mai subtile ale psihicului până când produce și stăpânește imaginea de sine a individului numit poet. Până nu reușește asta nu renunță. Individul validat public ca poet e o entitate fundamental îndatorată. De acum încolo, scrie și se exprimă spre deliciul celor care l-au învestit. E o obligație. Cea mai mare teamă a lui e să nu dezamăgească. Oricând, instanțele exterioare îi pot retrage darul. De la un poem la altul. Cu atât mai mult de la o carte la alta. El continuă să scrie, dar lipsit de grația celorlalți, suportă condiția de poet interiorizată în vremurile bune. Ca un șomer care ar avea de întreținut un rege detronat și falit.

Am străbătut satul până la gară. Ierburile se uscau printre dalele deteriorate ale peronului. Câteva femei conversau șoptit la umbra unui frasin. Un popă tânăr vorbea la mobil. Pe o bancă un tip la vreo patruzeci privea în gol șinele scânteietoare și probabil înfierbântate de soare. L-am salutat și i-am propus să bem împreună sticla cu vin. Am obținut două pahare din plastic de la buticul gării. Vânzătoarea mi-a dat un tirbușon punctat de rugină. I-am pus și ei într-un pahar câteva picături de vin. Nu sunt zgârcit, dar chiar nu a vrut mai mult.

L-am întrebat pe tip ce tren așteaptă. Mi-a spus că vine un personal de la Deva. *„Și unde vrei să ajungi?" „Sub roțile trenului." „Ești cascador?" „Nu, sunt pădurar." „Ți-e frică să intri la pușcărie?" „Mi-e frică să mai intru în casa neveste-mii."* Am înțeles din relatările sale că soția și mama ei îl terorizau zilnic, fără nicio concesie. Am mai înțeles că nu i se mai acorda nicio

șansă de reabilitare. Dizgrație totală și irevocabilă. Bea pahar după pahar din sticla pe care prietenii mei o refuzaseră. După ce s-a uitat la ceas mi-a spus că ar mai fi timp să bem o sticlă cu vin. *„Îți dai seama că nu am plecat la gară cu bani în buzunar."* Am cerut vânzătoarei o sticlă cu vin și, când sorbeam încă din primul pahar, a venit personalul de la Deva, apoi trenul s-a pus în mișcare, iar tipul a rămas pe bancă. *„Poate ar fi mai bine să aștept un rapid internațional."* S-a ridicat de pe bancă și s-a dus la buticul gării. Și-a aprins o țigară, apoi a revenit după un sfert de oră și mi-a șoptit: *„Fata termină programul peste o oră. E din Lipova și locuiește cu o verișoară din Chesinț. Ne-a invitat pe la ea în seara asta. Avem un personal care vine de la Sibiu."* M-am uitat în direcția chioșcului. Am întâlnit privirea fetei. Avea ceva impertinent și promițător.

~ Lumea aflase că bătrâna ține în gazdă un tip de la București care nu a mai avut loc în tabăra de poezie. Mă văzuseră cărând vreascuri și știau că fac asta ca să-mi plătesc chiria. Vorbiseră o seară întreagă despre episodul cu lămâiul scos în parcare să-i vând fructele direct din crengi. Eram cunoscut în sat, unii mă salutau și își doreau să beau cu ei la masă. Am ieșit în cea de-a cincea zi, pe la ora 18.00. Un culegător de ciuperci m-a invitat să mă așez. Lângă el: doi zidari, trecuți de cincizeci, și un tânăr întors din Spania unde nu părea să lucreze ceva anume, mai degrabă fura, dar așa cât să supraviețuiască. Am cerut o halbă. Culegătorul de ciuperci m-a întrebat dacă am fost după vreascuri sub vârful Drocea. Unul dintre zidari m-a întrebat dacă sunt într-adevăr poet. Cred că erau derutați, fiindcă mă vedeau transportând lemne în curtea babei, deci aveam o ocupație rurală, dar în același timp venisem acolo de la București pentru o tabără de poezie. Celălalt zidar mi-a cerut să le spun o poezie, atunci pe loc. Mă supuneau unei probe și mă temeam că voi claca. Oamenii aceia vroiau să se convingă dacă au în fața lor un poet, dar unul așa cum își reprezentau ei că trebuie să fie, iar eu știam că nu corespund. Am încercat să câștig timp. I-am întrebat dacă vor să le recit o poezie scrisă de mine sau de altcineva sau vor să compun una nouă. Eram gata să joc comedia inspirației, fiindcă îmi știu câteva poeme pe de rost. Cred că puteam să recit și câteva poezii din literatura română și din cea universală, dar incomplete, fiindcă memoria mea nu reține poeme întregi, ci versuri, și acelea într-un mod aproximativ. Știu că Bacovia a scris undeva „în jur mizerii doinesc", dar nu mai rețin altceva din restul poemului, nici măcar titlul. Sau „Din ceas dedus adâncul acestei calme creste", dar altceva decât „cirezile agreste" și „mântuit azur" chiar nu îmi mai amintesc, deși pot să descriu rezonabil filozofia poemului. Companionii și judecătorii mei mi-au cerut să recit un poem de-al meu din memorie. Mi-am adus aminte că am scris cândva trei sau patru poezioare cu strofe și rimă. Unul se numea „Hoinar" și l-am citit la Euridice. După câteva zile, i-am spus Ruxandrei Novac că era singurul meu poem scris din inspirație, iar Ruxandra mi-a mărturisit că ea nu crede în inspirație, lucru care atunci m-a făcut să mă simt ridicol, ceea ce oricum îmi era ușor în prezența ei. Le-am spus că da, am să le recit ceva interesant, dar să mă lase un sfert de oră să-l scriu. Am scos din rucsac caietul dictando studențesc și mi-am stors creierii să-mi amintesc poemul acela. Mai bine m-aș fi dus în tabără, unde ar fi trebuit să ajungă de la Timișoara Șerban Foarță. Mi-a trebuit să mă duc la cârciumă să demonstrez eu că sunt poet, când mi-ar fi fost confortabil numai să-l ascult pe unul demult consacrat.

M-am apucat deci să debitez:

în seri poluate zbura-voi pe şosele
călare pe o honda, fără costum şi cască
le voi simţi curenţii înfipţi adânc în piele
şi răzuindu-mi faţa de-acuma fără mască

voi trece prin oraşe voi traversa câmpii
mai mult de cinci minute în niciun loc nu voi rămâne
numai femeilor în staţii la benzină frumos le voi zâmbi
şi-n timp ce trag de pompă pe seama lor voi face glume

sub lună plină voi accelera pe-o rază
strigoii vor turba în gazul de eşapament
un înger lung în braţe mă va avea în pază
din hău mă va salva căzut într-un viraj de agrement

setos voi bea la cârciuma lui vărsător
să simt un titirez de foc cum mi se-nvârte-n cap
îmi va ura de bun venit un chip lucind pe-un monitor
un glas sarcastic ca behăitul unui ţap

beţivi galactici vulgari şi belicoşi
vor vomita pe mese materii sulfuroase
dar bodyguarzi rahitici în pelerină şi galoşi
crăpa-vor ţeste, vor rupe oase

un public format din androgini decenţi
sorbind cu paiul cocktailuri din lumini
mă va ruga să-i spun poeme din anii inocenţi
când între sexe pământene lipseau mortale tensiuni

o vorbă nu voi scoate nu voi gândi nimic
despre iubirea clorotizată-n plină vară
ar înţelege poate de le-aş divulga un pic:
nu-i mintea lor străină de viaţa sublunară

din dor de ducă mă voi lansa cu maximă viteză
s-o întâlnesc pe esmeralda voi depăşi comete
şi-atunci îmi va sări în faţă cu fizic de stripteuză
o jună poliţistă c-un girofar în plete

îmi va întinde mâna să suflu în băşică
vor scrie despre asta pământenii prin sf-uri
sufla-voi să-nverzesc şi soarele şi luna şi o stea pitică
ba galaxia toată şi ale hondei pneuri

voi pierde, da, voi pierde honda mea
topită-ntr-un container sideral
îmi voi aprinde torţa la o stea
şi voi porni mahmur către un munte boreal

pe-o rază violetă voi coborî de-a berbeleacul
în gândul şi în patul unei femei cam grase
de friguri în căldura ei găsi-voi leacul
şi-n cercul strâmt de braţe îi voi şopti înjurături duioase

Amuţiseră. Fiindcă citisem tare, nu băgasem de seamă că opriseră muzica de la bar şi mă ascultau şi cei de la mesele celelalte. Masa mea s-a umplut cu halbe. Unii se aplecau să-mi spună că şi ei scriseseră în şcoală câteva poezii, dar apoi viaţa din Săvârşin i-a copleşit cu greutăţile şi nu au mai avut timp şi suflet să scrie şi nici să mai citească. Recunosc, nu încercam cu toate puterile să fiu indiferent faţă de micul meu triumf. Creasem o stare de spirit şi nu mă grăbeam să-mi şterg meritul. Atunci, tipul întors din Spania s-a ridicat şi mi-a strigat: *„Prietene, ocupă-te cu altceva!"* Toată seara mă privise cu ostilitate, deşi atunci ne întâlniserăm prima oară. A plecat din bar. Pe la miezul nopţii m-am retras convins că mă pândea pe undeva, printr-o zonă mai întunecoasă, ca să sară la bătaie. Gazda mea nu se culcase sau poate se trezise înainte să ajung eu. Mi-a strigat din camera ei, prin uşa întredeschisă: *„Nepotul meu nu-i bătăuş. Îi place numai să spună lucrurilor pe nume."*

~ Vântul scuturase peste noapte o mulţime de nuci. Am coborât în grădină cu o plasă în mână să culeg. Unele erau încă învăluite în coaja verde şi zemoasă, altele fără coajă, iar multe zăceau perforate şi golite de miez. Le aruncam în plasă şi îmi plăcea să le ascult cum se lovesc şi cum fac nailonul să foşnească. O nucă a venit de undeva din frunziş şi m-a lovit în cap. Am continuat să culeg fără să mă uit în sus, dar după nici un minut o altă nucă m-a lovit. O a treia nucă m-a pocnit aşa de tare de parcă ar fi proiectat-o cineva intenţionat şi cu putere direct în mijlocul capului meu. M-am uitat în sus şi undeva pe un ram gros sta şi se uita la mine o veveriţă mare cât un câine. Ţinea între labe o nucă de cocos. Animalele nu mai vorbesc în literatura universală cam de câteva secole, dar la noi prin secolul XIX încă mai vorbeau. La noi, multe lucruri încetează târziu şi cele noi se instalează mai ales după ce am citit atâtea despre ele. Veveriţa aceea cât un câine nu mi-a vorbit chiar ca într-o fabulă, ci îmi transmitea mesajele direct în minte. Le auzeam uşor distorsionate ca într-un film SF. Mi-a comunicat că ar putea face pentru mine nişte lucruri extraordinare: *„Prin lobby, evident, fiindcă deciziile nu sunt specialitatea mea. Deciziile sunt operaţiunea finală şi formală a unui lanţ lobbystic.“* Am fost asediat pe terenul preocupărilor mele literare. M-a asigurat că am şansa să fiu publicat la o editură de prestigiu, apoi tradus în vreo câteva limbi de circulaţie internaţională. Mi-a promis că voi fi invitat la colocvii şi work-shopuri, că voi ajunge şi în Kuala Lumpur să o cunosc pe LeeSun Chen. *„Pentru asta, domnul meu, nu trebuie să faci decât un lucru mărunt, aproape inobservabil: să accepţi să tipărim pe copertă «powered by nucifer»“*. Apoi mi-a promis că voi primi şefia unui birou într-o fundaţie culturală şi garanţia că nimeni nu mă va clinti de acolo decât cu acordul meu, că voi călători, mă voi bucura de toate plăcerile vieţii, dar să fac numai atât, un fleac: să accept pe coperta cărţii „powered by nucifer“. Nu se sfârşise sunetul prelung al negaţiei mele când veveriţa a aruncat spre mine cu nuca de cocos, cu atâta putere că fructul a zburat ca o ghiulea. M-am simţit fără scăpare, dar în loc să-mi facă ţeasta ţăndări, nuca de cocos, la contactul cu capul meu, s-a prefăcut instant într-o gelatină scabroasă. Ce spun, avea un maximum de pestilenţialitate că am explodat. Am ejectat peste covorul de frunze coca-cola şi biscuiţii pe care îi consumasem la barul din sat. Ca să scap de gelatina ce mi se scurgea pe faţă am fugit spre pârâu pe sub castanii porceşti. Chiar atunci, un ropot de castane m-a pocnit în cap şi pe spinare. Erau castane încă închise în sferele lor ghimpoase. Am ajuns la pârâu, am dat la o parte peturile şi celofanul albastru care-l acopereau şi

m-am spălat pe faţă. M-am dus spre tabără, să-i rog pe poeţi să-mi permită un duş în băile lor cu apă caldă. Când am trecut pe lângă primărie a ieşit nepoata gazdei mele şi mi-a întins un pachet cu şerveţele umede. *„Lipeşte-ţi unul pe nas. E cu miros de lăcrămioare."*

~ Înainte să ies pe poartă, bătrâna – gazda mea – m-a strigat și mi-a dat un măr golden auriu, spunându-mi: *„Să-l lovești cu sete!"*. I-am mulțumit frumos, am băgat mărul în buzunar și m-am dus spre parcarea tirurilor ca să aștept un autocar. Pe drum, m-am tot gândit ce poate să însemne „a lovi mărul cu sete". Verbul mă agasa. Am invocat acel transilvănean „a țâpa" folosit pentru a arunca, a azvârli. Adică, „a lovi" ar însemna cumva „a mușca cu poftă, cu determinare". Atunci, adverbul „cu sete" ar fi făcut expresia bătrânei ostentativ pleonastică. Am pledat mental în favoarea babei: pleonasmul ei intensifica îndemnul de a lichida deliciosul măr cât mai rapid, ca și cum aș topi în gură o scamă dintr-un caier de zahăr, fiindcă merele ei sunt minunate și nu le poți elogia altfel decât devorându-le cu teama că o mână dușmană ți-ar putea smulge fructul dintre dinți încă de la prima mușcătură.

Când am ajuns, un roi de musculițe bântuia deasupra bitumului călcat zilnic de tiruri, bitum întins ca o glazură peste betonul turnat în anii '80 de muncitori ale căror zile de lucru atingeau zenitul când câștigau la poker tolăniți la umbra camioanelor. Muncitorii aceia au ieșit la pensie, unii zac sub cruci de marmură prin cimitirele rurale, iar copiii lor au crescut și au emigrat în țările mediteraneene. Târăsc spre autocare sacoșe grandioase din rafie împletită, ba la dus, ba la întors, cu rufe și mâncare ecologică și cu mici cadouri pentru rudele care țin deschise televizoarele toată ziua pe Etno TV. Soarele aprinde talazurile de clorofilă care ondulează din culmea dealurilor și se topesc sub ferestre cu mușcate roșii, e o ambianță covârșită de melancolie, iar în case, tați și fii, mame și fiice, bunici și nepoți fac schimb de știri, în conversațiile lor fuzionează difuze universuri italienești sau spaniole și lumea de acasă, la rândul ei un mixaj de tracasări și mici izbânzi.

În parcare, staționa un automobil adus probabil din Germania. Șoferul avea geamul deschis și vocifera în direcția unui bărbat gras cu părul deja albit, patronul parcării și al barului improvizat într-o margine la umbra unor plopi americani. Patronul îi cerea șoferului să se care din locul acela fiindcă e rezervat autocarelor care opresc în Săvârșin. Am înțeles că firmele de transport plătesc pentru asta și el e obligat să-i scutească pe șoferii autocarelor de orice neplăcere. Șoferul autoturismului se încăpățâna și refuza să își mute mașina fie și numai un metru. Susținea că autocarul are loc să parcheze, iar dacă șoferul acelui autocar nu va reuși e clar că nu știe meserie. Șoferul autoturismului a supralicitat oferindu-se ca, în cazul în care celălalt șofer nu se pricepe să își parcheze autocarul, să urce el la volan și să facă manevrele necesare. Patronul parcării i-a amintit că ieri când a sosit un autocar de la

Budapesta şoferul, unul dintre cei mai buni din Banat, a parcat numai după ce *„tu ţi-ai mutat maşina"*. Şoferul a ripostat asigurându-l că acum maşina lui e avansată cu un metru, or *„celui de ieri nu îi mai trebuia decât o jumătate de metru ca să poată parca"*. Apoi l-a întrebat pe patron de ce nu marchează locul unde să staţioneze autoturismele. Nu m-am putut abţine să-i comunic patronului că aici şoferul are dreptate. Patronul m-a întrebat dacă m-a invitat el la discuţie. M-a somat să tac fiindcă sunt pe proprietatea lui. I-am reamintit că proprietatea lui e totuşi un loc public şi să mă dea afară când o să intru în grădina lui. S-a enervat şi m-a scuipat. Flegma a lovit reverul cămăşii, m-am aplecat şi firul gros s-a întins, s-a rupt şi a ajuns pe bitum. Ceva salivă a rămas totuşi pe cămaşă. Am scos mărul din buzunar să lovesc şi atunci l-am auzit pe şoferul din autoturism: *„Nu da, iartă-l, te rog eu, pe prostovan!"*. Nu am dat. Şoferul i-a strigat patronului: *„Prostule, ăsta e chiriaşul mătuşii noastre. Iar te-ai certat cu străinii, iar ai scuipat! Mereu o superi pe mătuşa noastră!"* Patronul mi-a cerut scuze, că era deja enervat de vărul său care în fiecare zi îi face figura asta cu maşina, că poate aş vrea să beau o răchie de prună curată, numai pentru prieteni... Şoferul a ieşit din maşină şi m-a rugat să îi dau mărul. A pus fructul la roata din faţă stânga şi a pornit maşina. Roata a trecut peste măr, iar mărul a rămas intact. Patronul a adus licoarea păcii. Am tot sorbit dintr-un pahar până a venit autocarul din Ungaria. Îl aşteptam pe poetul Constantin Vică să-l conduc în tabăra de poezie.

Cum să-l fi descris eficient pe Constantin Vică unui şofer de autocar? *„Un băiat cu păr lung şi creţ a coborât la Pecica, dar avea o sacoşă de rafie, nu geamantan şi rucsac!" „Exclus sacoşă de rafie în mâna lui Constantin Vică" „Un tip cu păr lung şi creţ a coborât la Ghioroc, dar era îmbrăcat în trening vişiniu, deşi avea un rucsac şi un geamantan" „Exclus trening vişiniu pe Constantin Vică" „Un băiat aşa cum spuneţi dvs. a părăsit autocarul oprit din cauza unei furtuni cu grindină pe teritoriul Ungariei" „Băiatul acela a urcat în autobuz în oraşul următor" „A levitat prin furtuna cu gheaţă?" „Băiatul acela nu a mai urcat în autobuz nici pe teritoriul Ungariei, nici pe teritoriul românesc" „Dvs. dormeaţi, doamnă" „Dvs. completaţi integrame, domnule" „Băiatul acela şi-a uitat rucsacul în autocar" „E rucsacul altui băiat, îl aşteaptă prietena lui în Sibiu" „Un tip cu părul lung şi creţ a renunţat să plece din Budapesta cu acest autocar şi a spus că preferă următoarea cursă!" „Şoferul conduce foarte prost" „E preferatul patronului" „Pe mâinile cui ne-am lăsat noi viaţa?" „E iresponsabil, o să ne omoare" „Patronul îi dă cele*

mai mişto curse internaţionale şi îl plăteşte cel mai bine, chiar dacă e cel mai incompetent şofer" „Şoferul acesta tăinuieşte o crimă a patronului" „Patronul speră ca şoferul să facă un accident şi să dispară" „Noi ce vină avem?"

M-am aşezat pe un bolovan la umbra unui plop american. Autocarul a plecat, parcarea a rămas pustie. Constantin Vică ori nu a urcat la Budapesta, ori a urcat şi a coborât undeva pe traseu, fie în Ungaria, fie în România. Mai degrabă în România. Poate la o rudă, dar nu ştiam dacă are rude în Banat şi nici dacă are obiceiul să îşi viziteze rudele.

Aveam un unchi, unchiul Ionică, din partea mamei, membră a celui mai numeros neam din Baia de Fier. Un Rădescu se însurase cândva în Tâmna, judeţul Mehedinţi, iar unchiul Ionică era unul dintre urmaşii lui. Acest unchi îndepărtat şi genealogic, şi geografic obişnuia să vină de câteva ori pe an la rudele lui de la munte. Vizitele începeau frumos, cu o masă bună şi mult rachiu, şi se terminau cu scandal. Omul se bucura realmente ca un exilat întors la vatră când vizita grădinile strămoşeşti, dar venea mereu cu revendicări funciare pe care nu ezita să le formuleze chiar în timp ce mânca alături de rudele sale primitoare. Un frate al mamei, gazdă a unchiului Ionică, a fost trezit de acesta pe la cinci dimineaţa şi invitat la Judecătorie la Novaci. Unchi şi nepot, gazdă şi oaspete, peste numai o jumătate de oră în sala de proces se regăseau pe poziţii adverse ca reclamant şi pârât. Nu mai ştiu cum s-a terminat procesul, dar ştiu că după un timp unchiul Ionică şi-a reluat vizitele pe la neamuri. Bătrânul nu sosea numai cu planuri imobiliare, ci se erijase şi în agent matrimonial. Reuşise să îl însoare pe un nepot din Baia de Fier cu o fată din Tâmna. Intrasem şi eu în colimator. Ne-am pomenit cu el la uşă. Avea un cap à la Becket, aşa cum văzusem eu că arată Becket în ediţia de la Univers. Era mic şi uscat, toată energia lui se concentrase în nişte ochi albaştri moşteniţi probabil de la bunica paternă originară din Poiana Sibiului. Mi-a propus să mă însor cu o fată din Tâmna, absolventă de şcoală sanitară. Fata avea un mic defect la un picior, dar în rest era foarte bună, mă aştepta o minunată carieră conjugală. Am refuzat oferta, iar unchiul Ionică a plecat dezamăgit că nu eram demn de bunele sale intenţii. Acum câţiva ani am avut de făcut un drum până la Orşova. De pe A1 am intrat pe şoseaua Piteşti-Craiova, de acolo mai departe prin Filiaş spre Drobeta Turnu-Severin, una dintre marile rute obscure ale ţării. Pe la patru după-amiaza traversam Tâmna şi până atunci mă tot gândisem dacă să îl vizitez pe unchiul Ionică. Trecuseră nişte ani de când nu îl mai văzusem. Sigur, nu aveam să-i comunic nimic, iar de la

el nu puteam obţine decât nişte relatări care să îmi provoace reverii genealogice cu strămoşi pe care nu i-am cunoscut şi să primesc în final o sticlă de vin de casă pe care să o beau seara la hotel. Şoseaua era liberă, eram plictisit de drum, vroiam mai repede la Orşova şi deci nu l-am mai vizitat. Mă întinsesem în pat, schimbam canalul la fiecare trei secunde, când m-a sunat maică-mea să îmi spună că în după-amiaza aceea a murit unchiul Ionică. Poate murise înainte să trec prin Tâmna. Aş fi putut vizita un mort. Sau murise după ce am trecut şi atunci aş fi vizitat un muribund. Oricum, m-am felicitat. Aş fi fost cel mai puţin chemat să fac parte din asistenţa acelui deces, dar recunosc, nici acum nu mi-a trecut uluiala.

Mi-l imaginam pe Constantin Vică scutit de surprize tanatice. Mă gândeam că în autocarul care plecase din Budapesta se împrietenise cu o studentă din Arad şi fata îl invitase acasă la ea. M-am întors în tabăra de poezie. Pe o terasă din apropierea hotelului, Constantin Vică şi Rareş Moldovan ciocneau halbele cu bere. Vică mi-a surâs şi m-a invitat să stau cu ei la masă. Erau amândoi numai surâs şi mustăcire. Simţeam că orice altceva aş fi putut să întreb, dar nu şi cum a ajuns Vică în tabăra de poezie. Misterul era la ei, iar eu nu trebuia să interoghez. *„Dumitru, important e că Vică a ajuns aici!"*

~ Am intrat în parcul castelului printr-o spărtură descoperită în zidul dinspre pârâul Troaş. Vroiam să-l întâlnesc pe rege şi îndrăzneala mi-a fost răsplătită: majestatea sa stătea pe mal cu şalele lipite de trunchiul unui arin şi contempla apa iazului încreţită pe alocuri de rafale şi învolburată de crapii care săreau să hăpăie. Avertizat de foşnet, regele şi-a întors capul şi atunci mi-am ridicat şapca (şapca mea kaki al cărei cozoroc rigid s-a opus glorios într-o seară să nu mi se înfigă în ochiul drept peţiolul smuls de vânt din salcâmul de pe strada Arthur Verona) şi l-am salutat ţipând: *„Să trăiţi, Maiestáte“* şi am continuat aproape fără pauză: *„îmi permiteţi să mă apropii?“* A încuviinţat şi imediat am călcat pe podul din lemn arcuit în stil chinezesc peste şanţul căptuşit cu humusul cutreierat de miriapozi. Mi-am plasat şapca în rucsac şi mi-am lăsat rucsacul să-mi cadă la picioare în iarbă, apoi i-am spus regelui numele meu şi că sunt unul dintre invitaţii taberei de poezie. *„Majestate, în tinereţe aţi dansat cu bunica mea. Mai exact, aţi jucat în horă în poiana din faţa mânăstirii Polovragi, când aţi fost în excursie cu primul nostru patriarh, Miron Cristea.“* Am luat viteză: *„Aţi dat copiilor bani de argint cu efigia majestăţii voastre. Tatăl meu a câştigat unul la rişcă şi peste treizeci de ani, adică pe la începutul anilor optzeci, am găsit moneda în sertarul mesei din lemn de brad vopsite în albastru marin. Mi-au explicat că încrustat în metal e chipul majestăţii voastre şi am fost uimit să aflu că în România au fost şi regi, fiindcă eu credeam că am avut numai domnitori şi preşedinte, adică de la Alexandru Ioan Cuza până la Nicolae Ceauşescu nici nu mă mai gândeam cine a fost conducător. Banul acela a completat în mintea mea un gol istoric, dar ai mei îl foloseau şi în medicina veterinară, nu am văzut cum, dar mi-au spus că îl atingeau de ţâţele vătămate ale vitelor pentru a le stimula vindecarea. Banul acela e acum în rucsacul meu şi mi-am dorit să vă întâlnesc ca să vi-l ofer.“* Am scos moneda din rucsac. A privit-o cu placiditate şi cu un surâs subţire şi melancolic. Regele octogenar, „fostul suveran“, cum îi spun republicanii postcomunişti, îl privea pe tânărul rege metalizat şi toată epoca dintre ei părea abolită. Apoi am lăsat imaginile să se refacă: imaginile abdicării, ale exilului, ferma de păsări, manşele avioanelor, Versoix, Revoluţia la televizor, încercarea de repatriere, întoarcerea brutală de pe autostradă, reconcilierea, ginerele Radu Duda, restituirile imobiliare şi funciare, înapoi la Săvârşin la volanul unei maşini de teren (odinioară venea cu avionul) până în cea mai frustă clipă a prezentului: aceea în care îşi privea efigia tinereţii eternizată în argintul unei monede. Am văzut moneda ţinută între degetele regelui şi mâna regelui tensionată, pregătită să arunce şi apoi

moneda în aer urmându-și traiectoria curbilinie și luminând deasupra iazului și pe apă fugitivă o umbră punctiformă topită lângă mal în umbra arinilor și moneda lovind un trunchi au sărit fărâme din scoarță iar moneda a ricoșat și a căzut în apă și a dispărut, dar regele s-a abținut, mi-a returnat banul în palmă, l-am băgat la loc în rucsac și peste câteva minute regele mi-a întins mâna și după l-a rugat pe pivnicer să-mi ofere o sticlă de Beaujolais din 1972, apoi a intrat în castel și nu l-am mai văzut. Pivnicerul a coborât în cramă și a ieșit de acolo cu o plasă de rafie și aproape mi-a poruncit să o îndes în rucsac, dar nu l-am ascultat, și mi-a strigat că cine pielea lui sunt eu să-mi dea regele o sticlă cu vin, apoi a emanat un jet de vulgarități și m-a lovit cu piciorul în șoldul drept tocmai când plecam. Am tras fermoarul sacoșei de rafie și am scos sticla cu vin: o butelie ordinară cu vin de masă, „Crăița Transilvaniei“, îmbuteliat la Jidvei. Vroiam să dau, dar m-am abținut. Am urcat pe un deal de unde se vede Mureșul (am nevoie de priveliști vaste ca să mă calmez) și am stat acolo până s-a făcut noapte. Slujbașii îl mințiseră în felul lor pe rege: majestatea sa îi rugase să îmi dea Beaujolais, dar ei săriseră cu vin de masă de pe Târnave. Pe undeva, îl mințisem și eu pe rege: jucase în horă cu Florica lui Loghin, nu cu bunica mea, dar totuși banul de argint era din patrimoniul familiei și chiar nu-l cumpărasem de la numismați.

scrisesem câteva texte pentru antologia taberei și m-am dus să i le arăt lui Claudiu Komartin. prin mijlocirea lui am publicat cândva în revista **Luceafărul**, moment care marchează debutul meu în București. Claudiu a scris o cronică despre volumul meu **unghii foarte lungi și cumsecade**. criticul literar Andrei Terian i-a semnalat că a ajuns să scrie despre toți veleitarii. m-am simțit responsabil pentru imaginea lui CK. de atunci, semnez un text literar cu aroganța că Terian s-a înșelat în avantajul lui Claudiu, care nu pune mărinimia mai presus de adevăr.

plesnit de raze prin frunziş
claudiu îşi mişca faţa luminată
încât nici bluza şi nici blugii
nu meritau să-l îmbrace
şi nici să-l încalţe adidaşii
ci o mantie verzui liliachie
să-i cadă peste umeri
şi picioarele să-i stea
în sandale din piele poate romane
şi în plus cununa de lauri fixată pe cap
de un copil de la distanţă
cu mişcarea proprie lansării unui disc

vorbea la telefon cu ovia herbert
şi asta m-a uluit
fiindcă-i ştiam duşmani înveteraţi
se atacaseră prin subsolurile clubliterar.com
cu ironie şi sarcasm cu napalm şi acid sulfuric
o antipatie generată din senin ca un fulger
dar nu să incendieze totul rapid
ci numai un foc mărunt
care ronţăie încet
iar acum: ai dreptate dragă prietene
opinia ta e justă desigur bineînţeles
a închis mi-a explicat zâmbind:

minunată e împăcarea
frumos lucru e când oamenii aruncă
securea războiului în mare
ca pe o ancoră inutilă

~ Singurul interlop din Săvârșin s-a numit din propria-și inițiativă „nobil" și sătenii au ajuns să-i spună la fel. Nobilul avea un service auto unde proprietarii mașinilor nu riscau să nu se prezinte de cel puțin două ori pe an. Era vasalul unor căpetenii din Arad, dar avea relații și în teritorii străine, cum ar fi Serbia, unde mergea de câte ori îl chemau șefii temutului clan Zemun, pentru operațiuni desfășurate în Berlin și Viena. Avea, undeva, la marginea nordică a satului, lângă drumul ce urcă spre Zarand, un bar.

Octavian Soviany și Miruna Vlada au participat la prima ediție a Taberei din Săvârșin. Evit să fac efortul de a-mi imagina conversația celor doi scriitori în timpul plimbării lor printre grădinile cu pruni, dar ce știu e că spre seară au intrat în barul pe sub ferestrele căruia urcă drumul spre munte. Ce s-a întâmplat acolo, în sala întunecoasă a localului, am aflat de la Mircea, un tip care lucra pe atunci în bar. Tavi a cerut un cognac, iar Miruna un suc de portocale.

„Fata era mai gălăgioasă și râdea cam tare pentru atmosfera barului, dar bărbatul fuma, mai zicea și el câte ceva și se uita în jur și l-a văzut pe nobil la masa lui din colț, dar cred că nu s-a gândit prea mult cine ar putea fi. După câteva minute, nobilul i-a întrebat dacă sunt scriitori din tabără și fata i-a răspuns destul de tare că da, sunt scriitori, și atunci nobilul le-a spus că are o treabă cu ei și dacă sunt de acord le va plăti 300 de euro. Nobilul mi-a cerut să mai aprind un bec și atunci cei doi au văzut că discută cu un om puternic și cred că li s-a făcut frică, deși nu îi amenințase cu nimic și încă vorbea civilizat. Cred că le-a fost și mai frică atunci când nobilul mi-a cerut să încui ușa barului. Pentru 300 de euro, scriitorii trebuiau să facă o scrisoare către prinț, dar nobilul nu i-a zis prinț, ci bărbatul prințesei, iar când fata s-a mirat «cum, către prinț ?» nobilul a corectat-o mârâind : «Am spus către bărbatul prințesei !» Nobilul le-a explicat că vrea să-i ceară taxă de protecție. Scriitorul era neliniștit și până la urmă a zis că el nu scrie așa ceva, dar fata a insistat întrebându-l de câteva ori : «Tavi, când o să mai primești tu 300 de euro pentru câteva rânduri ?» apoi i-a spus că nu ei o să semneze scrisoarea și nimeni nu va afla vreodată că ei au scris-o și că situația i se pare atât de interesantă încât o să propună la facultate colegilor ei să facă fiecare o scrisoare prin care i se cere unui prinț taxă de protecție. Până la urmă, bărbatul a fost convins să scrie și după o oră scrisoarea era gata, scriitorii și-au primit banii, dar nobilul nu a păstrat scrisoarea, ci m-a chemat să aprind o brichetă și a ars-o toată, «ca să dormiți liniștiți la noapte» le-a zis nobilul, apoi l-a

întrebat pe scriitor dacă știe să joace poker, și scriitorul a zis că știe, și atunci nobilul l-a invitat la poker pe bani și scriitorul a zis că e târziu și e cam obosit, dar fata a insistat să joace puțin, că e distractiv, și au jucat. Scriitorul a câștigat la un moment dat o mie de euro, dar apoi a scăzut până a pierdut tot, inclusiv cei 300 de euro primiți pentru scrisoarea către prinț. Nobilul a poruncit atunci: «Tu te duci în tabără, iar fata rămâne cu mine!» Ieșea urât, dacă nu ar fi venit șeful de post, pe care cred că îl anunțase un informator al poliției care îi văzuse pe scriitori intrând seara în bar. Polițistul s-a retras într-un separeu cu nobilul și ce i-a spus nu știu, dar am văzut că scriitorii au plecat spre tabără cu mașina poliției fiindcă se făcuse târziu."

Singurul interlop din Săvârșin a dispărut în luna noiembrie 2007 și nimeni nu mai știe nimic despre el. Am întrebat-o pe bătrână, gazda mea, ce crede despre soarta nobilului. Femeia m-a răspuns doar atât: *„Ești un străin."*

~ Aveam cu toții o stare de spirit de parcă porniserăm să-i facem o farsă lui Don Quijote. Îmi era jenă față de Alex Potcoavă și Florin Măduța că-i mobilizasem pentru o aventură fadă: să recuperăm bicicleta din bălării ca să o returnez nepoatei gazdei mele. Căruțașul rezistase argumentului literar avansat de Alex. *„Suntem scriitori și vă putem asigura celebritatea ca lui Ion al Glanetașului sau mai de prin părțile noastre ca lui Lică Sămădău."* *„Ceribitatea-i treaba voastră. Pe mine să mă plătiți cu o sticlă de cognac."*

Caii goneau în noapte pe drumul european enervându-i pe șoferii care ne claxonau continuu. Am oprit. Smocurile de iarbă dispăreau în gura animalelor. L-am auzit pe Măduța: *„Futu-i, ce m-am pișcat."* Putea fi ceva grav, dar Florin nimerise cu mâna numai într-o tufă de urzici.

Baba ne-a primit mai rău decât ne așteptaserăm. Pe căruțaș l-a ignorat ca pe ultimul bețiv, iar prietenilor mei le-a strigat să plece în tabără, că n-au ce căuta în casa ei. Măduța i-a răspuns cu delicatețe persuasivă: *„După cum bine observați, doamnă, deocamdată suntem nu în casa, ci în curtea casei dvs. E regretabil că oamenii au percepții confuze asupra entităților spațiale pe care le stăpânesc. Cum sunt percepțiile, așa e și limbajul. Dvs. ați spus «nu aveți ce căuta în casa mea». Ați folosit «casă» cu sensul de proprietate în întregul ei. E un abuz semantic. Casă, în sens propriu, e construcția în care locuiți și unde noi nu am călcat încă. Apoi, ați spus literalmente «nu aveți ce căuta». Poate urmăream un iepure care a găsit o spărtură în gard și a intrat în curtea dvs. În această situație, am avea ce căuta: tocmai pe iepurele invocat în propoziția precedentă. Ca să ne transmiteți un mesaj limpede ar trebui să reformulați așa: «plecați de pe proprietatea mea!» sau, în varianta civilizată, «vă rog să plecați de pe proprietatea mea!»"*.

S-au retras. Baba mă otrăvea cu privirea. Mă ardea cu foc de reproșuri. Dușmănia ei viza nu faptele mele, ci condiția mea: nu își închipuia bărbat care să presteze altceva pe lumea asta decât să strângă vreascuri din pădure, adică nu-l stima decât pe bărbatul slugă. Mă acceptase în gazdă tocmai fiindcă mă angajasem să-i adun un vagon de vreascuri. Scopul pentru care venisem în Săvârșin, să particip la o tabără de poezie, îi stârnea un dispreț irevocabil. Ne-ar fi ars pe toți și nu ar fi avut nicio remușcare. M-am hotărât să plec din Săvârșin înainte ca programul de tabără să se sfârșească. Mai erau două zile. Mâine seară urma o ședință de improvizație, trebuia să contribui spontan la producerea unui mega poem pe o temă încă neanunțată. Pe mine mă terorizează astfel de momente, fiindcă atunci prin gura mea se exprimă nu Pertinentul, ci Stupidul. Ca să nu mă fac de râs, eram obligat să o șterg

fără ezitări. I-am spus babei: *„Mâine plec!“ „Şi vreascurile? Nu ai strâns decât o căruţă! Mai ai până la un vagon!“ „Nu mai strâng nimic! Îţi ajunge!“ „Numele tău va fi scris în cartea veşnică pe filele cu datornici!“*

~ În cea de-a șasea zi de tabără, la nouă fără trei minute am ajuns la bulibașa. Consuma cafea și pâine albă. L-am rugat să le ordone supușilor săi să strângă aproape un vagon de vreascuri. I-am oferit trei sute, dar m-a prevenit că pentru banii ăștia ai lui nici măcar nu trag un pârț. *„Patru sute?“ „Abia răspund la bună ziua!“* Am finalizat negocierile la șapte sute de lei noi. Atunci a intrat o femeie, probabil soția, și mi-a survolat palma întinsă a mâinii stângi, apoi a râs. De fapt a hohotit, iar râsul ei îmi făcea rău. Mă simțeam ridicol și ireal, un bluf în formă de om, parcă nimic nu se mai lega în mine. M-am stăpânit să întind mâna și să o trag de una dintre cozile în care avea împletit părul, m-am stăpânit și să arunc cu măsuța din fața mea într-una din vitrinele pline cu pahare și am optat pentru varianta cea mai calmă și politicoasă: *„Vă rog frumos, dacă ați putea, să nu mai râdeți!“* Femeia s-a uitat spre țiganul ei: *„Omul meu, cetățeanul ăsta obosit nu va trimite banii!“* Țiganul s-a uitat spre mine: *„Uite ce e domnule, să nu umbli cu păcălituri împotriva mea!“* I-am propus să redactăm înțelegerea noastră, dar m-a refuzat: *„Mergem pe onoare!“* Mi-a comunicat că știe cine sunt și unde locuiesc: *„Acum trei ani ai schimbat cada de fontă de la baie și ai lăsat-o în stradă și a săltat-o un nepot de-al meu însurat în București. Mai am unul în Danemarca, strânge numai ancore, altceva nu-l privește!“* I-am propus să îi trimit banii în rate, scadența să fie după șase luni, dar ar fi bine ca ai lui să strângă vreascurile până în iarnă, ca să aibă bătrâna lemne pentru foc. A fost de acord.

Am ieșit de la bulibașa și m-am dus la primărie, în biroul unde lucra nepoata gazdei mele. Am scos din rucsac un dosar cu poemele pe care reușisem să le scriu la Săvârșin și l-am pus pe masă ca să-l ridice mai târziu Bogdan Crețu pentru jurizare și pentru antologia taberei. Pe masă mai era un dosar, pe coperta căruia scria *Îndemnizații pentru echipa de fotbal.* Aveam să deduc mai târziu că funcționara a schimbat conținutul celor două dosare păstrând numai copertele, astfel încât la Bogdan Crețu au ajuns niște liste cu fotbaliștii echipei locale. De aceea nu figurez în antologia numită *Nasturi în lanul de porumb.*

Bătrâna nu era acasă. Aș fi vrut să-i spun la revedere, dar nu am avut cui. Probabil se ascundea de mine. Oricum își atinsese obiectivele: urma să aibă un munte de vreascuri pe lângă casă și descoperisem pentru ea scheletul lui Dumitru Stancăi a Nanii din Pruni. Eu, în schimb, fugeam dintr-o tabără de poezie pe care nu o frecventasem. Mi-am luat geanta, incomoda mea geantă verde, anacronică după ce au apărut bagajele cu rotile, și m-am dus la gară.

Casiera mi-a întins biletul și am revenit pe peron, nu înainte să panoramez pereții scrijeliți de câteva decenii încoace. Am depistat și o zvastică lângă reprezentarea stilizată a unui penis covârșit de nume feminine. L-am auzit pe șeful gării anunțând un tren pentru linia 2 și am crezut că e trenul meu, așa că m-am mutat acolo. Șeful gării a ieșit din biroul lui și a țipat la mine: *„Mergeți la Cluj?“* I-am răspuns că merg la București și el a continuat să țipe: *„Reveniți la peronul 3! Nu s-a înțeles? Astăzi am reparat stația. Intru și mai anunț o dată, poate înțelegeți!“* A intrat în biroul lui și a repetat anunțul, dar nu am înțeles nimic. A ieșit și m-a întrebat dacă a fost suficient de clar și, ca lucrurile să se oprească aici, i-am spus că nu se putea mai clar de atât. Bărbatul s-a băgat iar în birou și atunci am auzit în difuzoarele gării, dar spus așa, fără intonația profesională: *„Cheamă toți idioții în tabăra de poezie!“*

Când îmi dăduse biletul, casiera mă informase că voi călători în vagonul numărul 3. Reținusem numărul, iar biletul îl luasem fără să-l mai consult. A oprit trenul în Săvârșin și am constatat că vagonul numărul 3 lipsea. De la 2, numărătoarea sărea la 4. Am urcat în vagonul nr. 2. Acolo era controlorul care o saluta pe casiera ieșită pe peron și îi zâmbea ca unei vechi cunoștințe. L-am întrebat unde e vagonul nr. 3 și mi-a răspuns că acest tren, care deja plecase din gară, nu are vagon cu nr. 3. I-am repetat informația primită la ghișeu de la casieră. M-a întrebat dacă nu am cerut cumva bilet pentru Szeged. *„Nu, am cerut bilet pentru București.“ „Pentru București nu avem vagon cu nr. 3. Verificați-vă biletul, vă rog!“* Am scos biletul dintr-un buzunar al blugilor și l-am citit. Destinația: Szeged! Mi-a cerut biletul, l-a consultat și el apoi m-a amenințat cu amenda. I-am spus că nu am bani. A decis că voi fi dat jos în gara Ilia. Părea intransigent și vroia să mă simt un infractor. Căutam soluții. Puteam încerca să sun pe cineva din Deva, din Orăștie, din Sebeș sau din Sibiu, dar nu îmi aminteam de nimeni. La cât am umblat prin România, ar trebui să am în fiecare localitate amici, prieteni, femei receptive, dar nu am cui să-i dau un telefon ca să fiu ajutat. Am trecut dintr-un oraș într-altul fără dragoste, fără relații, obsedat să fiu uitat și să uit, iar fuga aceea de toți și de toate mă ajunge din urmă și mă tâmpește. „Cobor în Ilia!“ i-am strigat controlorului. M-a avertizat că oricum trebuie să plătesc amendă, fiindcă nu am bilet pentru trenul în care mă aflu. I-am arătat biletul susținând că eu am plătit deja o călătorie, că o sumă de bani a intrat deja în contul societății de căi ferate. E nedrept ca pe lângă acești bani să mai plătesc o amendă, apoi alți bani pentru un nou bilet cu destinația București. Ajung astfel să plătesc o călătorie de trei ori. *„Îi plătesc eu amenda!“* M-am uitat în compartiment.

Bărbatul care intervenise arăta ca tatăl meu, înainte să se îmbolnăvească şi să moară. Asemănarea m-a frisonat. Ştiu din textele ortodoxe că Apocalipsa va fi precedată de învierea morţilor. Chiar şi cei înghiţiţi de ape sau făcuţi scrum în incendii se vor reface integral şi vor participa împreună cu viii la Judecata de Apoi, iar călătorul acela m-am temut că e chiar tatăl meu care se întoarce acasă. Controlorul a cerut o sută. Asta datorită sufletului său concesiv, fiindcă altfel ar fi trebuit să dau două sute. Fireşte, vroia să uităm de chitanţă. A plecat. M-am aşezat pe banchetă în faţa călătorului care semăna cu tatăl meu. Dacă i-aş fi cercetat ceafa şi aş fi găsit acolo negul (negelul, îl diminutivam noi), aş fi fost sigur că Teribilul Proces e pe aproape. M-am ridicat şi m-am dus la geam ca să am o poziţie favorabilă pentru observare. Bărbatul şi-a ridicat gulerul hainei ca şi cum i-ar fi fost frig sau s-ar fi ferit de o rafală de vânt.

Contravaloarea timbrului literar se virează în contul
Uniunii Scriitorilor din România
nr. RO44 RNCB 5101 0000 0171 0001
B.C.R. UNIREA : BUCUREŞTI

Plouă. Fata ia de pe pervaz două perne mari și albe, apoi închide fereastra. Stropii pocnesc frunzele de nalbă, în depărtare vuiesc Mureșul și pădurea de goruni de pe versanți. În cameră, atmosferă de prosperitate rurală. Cearceaf curat și răcoros. Un purice fâlfâie în părul de pe antebrațul mâinii mele drepte. Ies în cadrul ușii și întind mâna sub șuvoiul de apă care vine de pe acoperiș pe un scoc de tablă. Pielea și părul se udă, puricele dispare în diluviu. Fata mă strigă. E deja în pat, cu un album mare plin cu poze vechi, gata să-mi prezinte arborele ei genealogic.

recomandare

OBSERVATOR CULTURAL

casa de Pariuri literare

www.cdpl.ro | editura@cdpl.ro

ISBN 978-606-92543-8-7

9786069 254387